

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

౩౦౭౭౪

VOL. 6.

చెన్న పట్టణము 1919వ సం॥ అక్టోబరు నెల 14వ తేది మంగళవారం

NO. 160

సంపుటము. ౬

సిద్ధాంతి వామ సంవత్సర ఆశ్వయుజ మాస శంకం చ మిశ్రి.

సంచిక ౧౬౦

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది. ఇతర వీధిమైన నొప్పులను కూడ మా అమృతాంజనమును వాడి సంతమాత్రమున నయమగును. సులభ వెల 0-8-0 అణాలు.

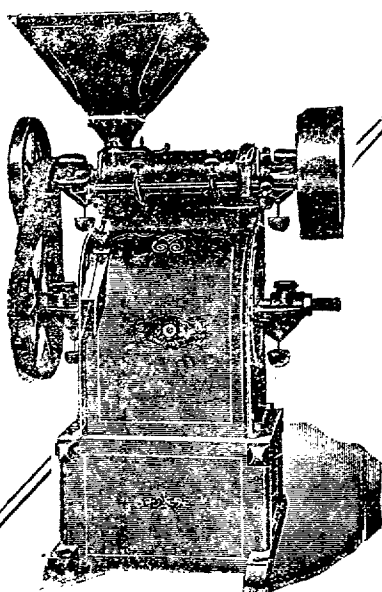
మోహినితైలము రు 0-12-0

తామర తైలము 0-6-0

దంతచూర్ణము 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,

6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

Genuine Engelberg Rice Hullers

are in use in every Rice Milling District in India, and are giving satisfaction wherever installed.

We prepare and submit estimates for all sizes of Rice Mills equipped with Engelberg Hullers, and Shellers, and driven either by our own well-known Steam Plants or BLACKSTONE Liquid Fuel Engines.

Note.—Genuine Engelberg Machinery and the Spare Parts for same, can be had only from us, as we are Sole Agents and Distributors.

MARSHALL, SONS & CO. (India), Ltd., Engineers

9 Second Line Beach, Madras (P.O. Box 141)

and at BOMBAY, CALCUTTA, BEZWADA, LAHORE and TANJORE

ప్రకటన

మహా మహాపాథ్యాయ కొక్కండ వెంకటరత్న కవి విరచితములైన అమృతాంజనములైన ఈక్రింది గ్రంథములు గలవు. అంభో భాషాభిమాను లెవరైనా గ్రంథముల నయ్యవేయించదల వెట్టెదరేని వెంకటరత్న కవి కుటుంబమునకు దగిన భవనహాయ మాన జేసి గ్రంథముల విషయములై సర్వస్వార్థక్రమములను బడ యగలరు. అందువలన భాషా శేఖన జేయుటయును నిశ్చయము న్నితీయందున్న వెంకటరత్న కవిగారి కుటుంబమునకు సహాయము జేయుటయును లేండు కుక్కరములును గలగ గలవు.

1 శ్రీమతి మాధవము (నాటకము) 2 శ్రీమతి కావలనుహత్వము (గ్రంథము), 3 అజామిలో పాఖ్యానము, (యక్షగానము), 4 సత్యనారాయణ పాఖ్యానము (ప్రబంధము).

ఈ విషయముల వివరములను తెలిసికొన గోరువాడు క్రింది చిరుగాతాబు వాసికొనవలయును.

వెంకటరత్న కవి గ్రంథములు అంభోతికా కావ్యాలయము, తంబు శెట్టివీధి, మదరాసు.

మిక్కిలి ప్రశస్తిమైన కరిమశ్శద్రవ్యము

ట ట్లో ది ల్ప హ రు (రిజిస్టర్)

కరిమశ్శద్రవ్యముల కన్నీటికి నిది రాజు

ఇండియా వేలములకు జరిగిన అన్ని ప్రదర్శనములందును చాల పతకములును ప్రశంసా పత్రములు నియోజింపినవి.

దీనిలో సారాయి సంబంధ మేమియును లేదు గాన అచార పక్షలందరూగూడ దీనిని నిరభ్యంతరముగ నుపయోగింపవచ్చును. పలు విధములగు పుష్పముల నుపాసన దీని నందు గలదు. ఒకటిరెండు చుక్కలు తేలురుమామిద జేసిన చాలును. అప్పుడే కోసి తెచ్చిన పువ్వులకును వ్యాపించు పరిమళముకంటే పరిమళ మనరిమియుగ వ్యాపించుచుండును. దీని నుపాసన నిలచునంత కాలము మాయో పరి మళద్రవ్యమునకును నిలువదు. వెర్షన్లైజు (అరకపుష్పబుడ్డి) రు 2-0-0 మధ్యలైజు రు 0-12-0 చిన్నలైజు రు 0-8-0 చి.పి. చాజ్జి రు 0-5-0 మిథులమునందు వోరకనివో క్రింది సోల్ ఏజెంట్లకు వ్రాయును.

అగ్లో ఇండియాను డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెని, (D 126 W 100) 155 జమ్నావనీగు, బొంబాయి.

అమృతాంజనం డిపోవారి ఔషధాలయమునందు అమృతాంజనం, తామరతైలము, మోహినితైలము, దంతచూర్ణము మొదలగు ముఖ్యోషధములే గాక, ఇతరము లగు మండులు కూడ అనేకము లున్నవి. కావలసినవారు కేటలాగును తెప్పించి చూడవచ్చును. కేటలాగునకు వ్రాసినచో తక్షణం పంపిండును.

పూసాప్రద్యపండిత సభ.

పితాపురమునండి రంగూరి సుబ్బారావు గారిట్లు వ్రాచుచున్నాడు:

భౌందార్కరు పరిశోధక సంఘమువారికి సభ నవంబరు 4వ తేదీ మొదలు పూసాలో జరుగ నిశ్చయించు కొనుటయు దానికి అభ్యర్థనమువారు సంస్థాపాధీశ్వరులను గూడ జేరి గోలెడి భవనమును చేయించుటయు బ్రతికా పాత తలకు విడితము.

ఈ సభవారు మన "జ్యోతిష మహామండలి"కి స్వాగతమిచ్చుచు వ్రాసింజేసి నవసరించి నేను వారిలో గొంత యొక్క ప్రత్యక్షతరము జరిపితిని. వారు మహామండలి నుండి నిచ్చిన వారు వ్యాసము చెప్పట కాలగ్రహనందుక గాలవ్యవధానములేదని వ్రాయగా సభ వారికి నేనట్లు వ్రాసితిని. "8 జ్యోతిషుండి యా ద్రువజ్యోతిషా వామ్యయచక్ర మెట్టిగా, వారిలో నింతవఱకు జరిగిన పరిశోధనమెట్టిగా, వీరిగంధాలయోద్యమ మెట్టిగా మిగిలి యెంతవఱకు సహాయ మొక్కలతో తెలిసికొనవలెదా? మాయాంధ్రజ్యోతిషము పక్షమున మిగిలినా బ్రతినిధులున్నారా? వా రేమే వ్యాసములు చదివెదరు? చదువునాని లేయెదరు నిట్టిమహాసభలో మాత్రముగ వారి విషయము ముట్టాడుకొంద నుండుట యెట్లు?" అని చాలకొంతగా నెవరైనా వ్రాసితిని. వారిందుకై గొన్ని "బుల్లికలలు" వ్రాసెదాము.

వ్యాసము, వేదములు, పురాణములు, వేదాంతము, శబ్దంతరి, ఇందరిభాషాకృతిమైన యాగము, కాలిదాసు, సంగీతము, అలంకారము, అపొస్త, పారిభాష, జ్యోతిషము, తైల మతము, ప్రాకృతము, భాషాతత్వము, యన్ననివిషయము లకు గూర్చి వ్యాసములు రచించుటకై ఆహ్వానములు నంపింట్లు కనుపడుచున్నది. ఇట్లే ప్రాచీనభాషాగోళము, చక్రములు ముగు విషయము లోకములున్నవి. ఈసభకు బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయమువారు, కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమువారు, ఏషియా సొసైటీ, బొంబాయికాళి, కలకత్తా, కామాపరి శోధకసంఘము, భారతేతిహాస పరిశోధకసంఘము మొదలగు వారెల్లరు పలువురు ప్రతినిధులు బంపుచున్నారు. గతన్న మెంటు మ్యాజిములు, బకోదా కేంద్రగంధాలము వారును తమతమ ప్రతినిధులను బంపుచున్నారు. మైసూరు బకోదా ప్రభుత్వము సామ్యియ్యటయేగాక కానన పరిశోధ శోధ్యుల సాయపడమని యాహ్వానించివారు. బొంబాయి గతన్న మెంటు యు. పి. గతన్న మెంటు, సి. సి. గతన్న మెంటును దమ యాదర్శముని సాక్షాదర్శి, తమ యుద్యోగులకు బ్రత్యక్షులిచ్చి పంపుచున్నారు.

ఇట్టి మహాసభ జరుగుచుండ మనవారేమి చేయుచున్నారని పరిశీలించితిని (1) మదరాసు గతన్న మెంటు భవన సహాయము చేయలేనని వ్రాసింది. (2) అనేక విశ్వవిద్యాలయములు ప్రతినిధులను బంపుచుండగా చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయమువారు సభవారి శ్రేణులకి బాధ్యుల చేసింది. ప్రభుత్వమువారిట్లున్నాడు. (ప్రజలేమిచేయుచున్నాడు. (3) ఆంధ్రపాఠశాల మనమనవేత కలకత్తా లేదు. (4) విజ్ఞానచంద్రిక చరిత్రప్రీతి యేమైపోయింది? (5) గ్రంథాలయ సంఘమువారు లేమిచేయుచున్నాడు? అని నేనాకులతో "బుల్లికలలు" తిరుగజేసితిని? కనబడదు! ఆహా! ఆంధ్రులు, ఆంధ్రుల ప్రభుత్వమువారు, ఆంధ్రుల భాషా సంఘములు నిట్లువాసింతతోనండ నేను ఒకయ్యలయకు మాయాంధ్రుల మాటయేమి? అని యదుకుటకు మహారాష్ట్ర పోదరులకు వింతగానేయండి యందుకు. కాని వానికడుపు చల్లగ వారు మా మహామండలి ప్రతినిధులు వచ్చుట కంగీకరించివారు.

కాని యొక్క సంతోషవార్త చెప్పవలసి యున్నది. మన తెలుగువారు వాసింజేయగానున్న పూసాసభవారు మన విషయముల నెఱుంగఁ బ్రయత్నము లొనరించి యున్నారు. మన తెలుగుభాష విషయములో నీక్రింది వ్యాసములున్నవి. (1) తెలుగుభాష, వామ్యయచక్ర వివ్యాక జి. సోపన్న గారు ఎన్. పి. ఎల్. జి. నెల్లూరు. (2) ప్రాచీనాంధ్ర వామ్యయచక్ర, కె. సి. సీతారామయ్యగారు వి. పి. వేమూరు గుంటూరు. (3) బకోదా లిఖిత గ్రంథసంపాదకులకు కే అనంత కృష్ణకృష్ణగారు మనజేతనందలి సంస్కృతగ్రంథ సంపాదకముగూర్చి వ్రాయుచును.

ఇంతమాత్రము చాలదు. పరిశోధకులు, చరిత్ర ప్రియులు నగు డి. వి. లక్ష్మణరావు, జయంతి రామయ్య, చిలు

నమకాలికాభిప్రాయములు.

రంగూరులోని తెలుగుకూలీలు.

రంగూరులో కూలిదేవీగారి బ్రతుకు పాటకపుటవలన లో విశేషభాగము, విశాఖపట్టణము, కాకినాడ కేవలంకీ సోవు తెలుగువారే యిది పాటకము వ్రాసియుంటిమి. వీ రా దూరదేశమున కనుభవించుచున్న యిక్కట్లు లసంఖ్యాకములు వానినిగూర్చి మేమిప్పుడు చర్చించదలచుకొనలేదు. పులిమిద పుట్రుకున్నట్లు, ఇప్పుడువారికి క్రొత్తభాష, యొటి వాటిల్ల నన్నదని తెలుపుటకు జరిగియున్నాము. బర్మాదొరతనము వారు రంగూరుకట్టము నభివృద్ధిపఱచుటకై ఒక క్రొత్తకట్ట మును జేయవలసివచ్చింది. కట్టము నభివృద్ధిపఱచుటకు సామ్యు కావలెను. దీనిని సమకాలికులెట్లు? ఇందుకు గొన్ని మార్గములు నేర్పరచింది. వాని నన్నిటిని ఇచ్చట బోధించవలసిన అవసరములేదు. వానిలో యభ్యుతము మన తెలుగుకూలీలకు బాధకరముగకాంతునది ఒకటికలదు. రంగూరుకేవలం విదవి నకు ప్రయాణము చేయుచున్నారెవరు ప్రయాణికుడు 1 కి రు 2 ల కలవన్న విధింపబడినది. ఈయొక్క పన్నుమూలము ననే నవత్సరమునకు నుమారు నాలుగు లక్షల రూపాయలు కనుమలగునని లెక్కించబడినది. ఈ భారములో విశేషభాగము మన తెలుగు ప్రయాణికులే భరించవలసియుండును. బర్మాలో నెంతో కష్టమును కూలివానికి మనమునకు రు 20 ల కంటె నెక్కువ కూలికట్టు. సంవత్సరమున మూడు మాసములు వని యుండదు ఉండెను కూలి రు 12 లే. దీనినిబట్టి కూలివానికి సంవత్సరము పాడవున మొత్తముమీద రు 216 ల ఆదాయము రావచ్చును. ఈ మొత్తములో బ్రతిమాండు లెండికి రు 8 లు, ఇంటిఆర్డరు 1.80 రుగలి చాకికి రు 1, చట్టలకు 8 అయ్యలు, ఉత్తరగ్రామ్యులకు 6 అయ్యలు. ఈ ఖర్చులన్నియునీను సంవత్సరపు ఆర్జనలో మిగులు నది రు 79-80 సంవత్సరములో ఆధమును సంవత్సరాది పండుగకు, దీపావళికి 2 వంతులయ్యలు, వేసవి, వస్త్ర రాలకు కనీసము రు 12 లగును. మై 5 రూపాయలనైనను సంవత్సరము పాడవున చిల్లరఖర్చులకంద కేర్పరచును. ఇవన్నియు తీసివేయగా, నిక మిగులునది రు 62-80. సంవత్సరమునకు ఆధము మేస్త్రీలకు రు 5 లు కమిషను ఇవ్వవలసి యుండును. కృతజ్ఞులను తిరిగిచ్చుటకైకేవు రు 18-80 ప్రయాణముచేయు అయిన దినములలోను దినము 1 కి రు 2 ల తిండిభక్ష్య ఇవ్వడి క్రొత్తకట్టలకు రు 2 లు కూడ నీకాలి తాకు జేర్చవలెదల, కూలివానికి మిగులునది రు 42-8 ఇంత నిక్కచ్చిగ సామ్యువాడు కూలీలు అతడు. రంగూరులో 12 మాసములు కూలిపనిచేసి ఇంటికి వచ్చునది రు 80 లు నిలక యుండుటయే కష్టము. ఈస్వస్థమైత్రములో సంవత్సరము రియ, ఒక మునితల్లి, ఒక భార్య, ఒక చిన్నబిడ్డ, తీనింక వలెను. ఇట్టి కటికబాధ్యులకునుభవించుచున్న కూలిప్రయాణి కులవై తలపన్ను విధించుట ఆస్వాదు. దొరతనము వారి తక్కు నుండి కూలీలైనను వదలివేయవలసినదని అంధ్రప్రా విన్నియల్ కాంగ్రెసు కమిటీవారిక తీర్మానమునజేసి బర్మా ప్రభుత్వమువారికి వంప చేయున్నాము. (కృష్ణాంధ్ర)

మైసూరు సివిలు సర్వీసు సంఘము:— మైసూరు సివిలు సర్వీసు సంఘపు 6వ 11 వ తేదీని మైసూరునందు జరిగెను. సంఘమునకు ఉపాధ్యక్షులును, మహారాజావారికి ఆంధ్రరంగిక కార్యదర్శియు నగు ఆర్. మెచ్చి కాంతెలుగారు సభాధ్యక్షులు వహించిరి. చాలమంది సభకు వచ్చిరి. కొందరు పాతునూ రులకుండి కూడ వచ్చిరి. సంఘమువారి కార్యక్రమమును గురించి కొన్ని తీర్మానములు జరిగెను. సర్ విశ్వేశ్వరయ్యగారిని సంఘములకు గౌరవ సభ్యులగుండుమని వారిని శోకుటను సంఘమువారు నిర్ణయించిరి. భావకుండరమయ్యగారు సి. పి. దొరస్వామి అయ్యగారు ఎం. రామారావుగారు వ్యాసము లను చదివిరి.

కూరి పీఠద్రావు, కల్లాపెగడ నూర్యనారాయణరావు, వేదం వేంకటరాజుకృష్ణ, బుట్టాశేషగిరిరావు, గిడుగు రామమూర్తిపంతులు, సి. సి. నారాయణరావు, మండపాక పార్వతీశ్వరాశ్రమి, ఒంగోలు వేంకటరంగయ్య, కాకభట్ట బ్రహ్మయ్య, ముమ్మూరి కృష్ణారావు, కాకాపాని నాగేశ్వరరావు, మా. రామకృష్ణయ్య, వేలూరి శ్రీభాగరాశ్రమి, వి. ఆర్. జగపతిరెడ్డి, తెలికాని లచ్చారావు, కొత్తకట్ట నూర్యరావు, గార్ల మన్నునవారు సభకు పోతుట యభ్యులు.

నవంబరు 1-వ తేదీని లెజిషేషన్ల నైకం మొయిల మీద బయలుదేరుటకు వచ్చుచు లెవరైన నున్న వాకేర వ్రాయవచ్చును.

బంగారములోని తుపాను ప్రయాదము

బంగారములో తుపానునకు నష్టపోయినవారికి సహాయము చేయు నందర్భమున కార్యనిర్వాహక సభ్యులు కమిషంగు గారు 29 వ తేదీని మాదరిపురమునకు వెళ్లి అక్కడి సహాయక సంఘమువారిలో స్థితిగతులను సంప్రదించిరి. ఆ సహాయక సంఘమునందు అధికారులును అధికారేతరులను కలదు. ప్రజల యిట్లుండి కిగ్గించుట కెంలేసామ్యు ఖర్చుపెట్టుట యవసరమో అంతసామ్యును ఖర్చుపెట్టి వారికి సహాయముచేయవలయు నని వారు కలెక్టరులకు ఉత్తరువుచేసి యింపిరి. వలీషలయొద్ద నుండి రసీదులు తీసికొని వారికి సామ్యు అప్పియ్యటకు వారు నెల్రులు కమిటీవారి కధికారమిచ్చిరి. ఏత్తరములను బట్ట లనువారి కిచ్చెదరు. కొన్ని కొన్ని స్థలములలో డబ్బును, విశ్యు మును దిరిగినిచ్చుచున్నారు. కలెక్టరు రాయగారు ఆయా ప్రాంతములకు వెళ్లి ప్రజలసహాయమునకు కావలసిన యేర్పాటులను చేయించుచున్నారు.

ప్రజలకు విశ్యుమును, సామ్యును ఉచితముగ నిచ్చి వారికి తగినంత తోడ్పాటు చేయవలసినదని మైలాపురము లొద్దలినప్పగారు ఫాదరు పిరొగారికి కంటివార్త పంపిరి. బాధితులకు సహాయము చేయటకు తగిన కట్టు నిట్టములను చేసిరి.

శోశులకు మండిలిచ్చి వైద్యసహాయము చేయుటకు యేర్పాటులు సిద్ధమైనవి. వానికి డాక్టరు ఎన్. పి. సర్వాధికారిగారు అధ్యక్షులు డాక్టరుడి. ఎక్. మైలాగా కార్యదర్శియు పడిరెండు వర్గాలకందకు వైద్యులు బయలుదేరి శోశులకు చికిత్సచేయుదురు. ఒక్కొక్కవర్గానందు ఒక డాక్టరు, 2 అసి స్టాంటు డాక్టరులు 6గురు వలంటీరి యుండును. వాయొద్ద మందలు పథ్యకదార్థములు మున్నగువి యుండును. 100 గు రు కలంటియరులు కావలయునని సర్వాధికారిగారు శోశి. ఇంతవరకును సహాక నిధి రు 1,29,208 లు వసూలయ్యెను.

బంగార సహాయక కమిటీయొక్క 3వ 12 తేదీ మధ్యాహ్నము జరుగును. ప్రత్యేక దానుగార్లు వ్రాసిన రిపోర్టును అందు నిచారించెదరు. జిల్లాలనుండి సహాయము కావలయునని వార్తలు వచ్చుచున్నవి. స్థానిక సంఘములకు దురికొండసామ్యు ముఖ్యమనియున్నది. అందు విషయమై 14 వ తేదీని యాచించుదురు. ప్రజాసంఘములు, ధర్మబుద్ధి గలవారు సభకువచ్చి ప్రజల సామ్యుపంచిపెట్టి తోడ్పడు తుక సహాయములు బయలుపని వానిని శోశి. ఇంతవరకును సహాయనిధికి లక్ష 40 తలు జయ్యెయ్యెను.

ఖాల్ ఫేటు మహాసభ.

లక్నోలోని మహమ్మదీయులు ఖాల్ ఫేటు మహాసభ ను 18వ 17 వ తేదీని ఉపవాసము లుండి దైవప్రార్థనలను చేయుటకు తీర్మానించిరి. ఈనందర్భమున హిందువు లేమి చేయవలసిన మహమ్మదాంధికారు ప్రతికలను వ్రాసి ప్రక్షించు చున్నారు. హిందువులు మహమ్మదీయులు చేయునట్లే ఉప వాసములు చేసి ప్రార్థనలు నలువం యునని గంధికారి యభి ప్రాయము. ఉభయములు ఉపవాసములుండి దై వార్ధాధరచేసి నవ్వడే వారి మిత్రత్వము సార్థకముకాగలదు అప్పుడుధర్మముల కు సమాన భావ మేర్పడగలదు. కావున హిందువులలోని స్త్రీ పురుషులు ఉపవాసములుండి హిందుమహమ్మదీయ మైత్రిని సార్థకముచేయవలయును. కాణములను కూడ మూసేవేయి నిల యును. అట్లుచేయి టలన ఆంగ్లము: గ్రులకకట్టి విషమనీతి క్షయముకాగలదు. అల్లరులును బలవంతమును లేకుండ నెమ్మదిగ సంతయు జరిగిపోవలయును. అప్పుడువారికి మనదృష్ట 40లయ్యు విడితము కాగలదు. బలవంతముచేసి దుశాణము: ను మూయి యుటవలన ఆనలు యుద్దేమునకే భంగము కలుగును. మహా మ్మదీయులకు దృఢసంకల్ప ముండినేని హిందువులకు వారి యందు నిష్కాపట్యముగ మైత్రి లభిని ఉభయములు 17 వ తేదీని బలవంతము లేకుండ యెవరికీవారు తమంతటదా మే పని మునివేయి లయును. పూర్వము గంధిగోళములు జరిగి యుండె ను. కావున ఇత్తడు ఉత్సవములను జరుపకూడదు సభలు చేయి కూడదు. ప్రతివారును తమతమ యింద్రియము చే యుండవలయు ను కల. టియలును మహమ్మదీయులును మైత్రము జూపవలసినవకు వెల్లుదురు. ప్రజాకాంతి కేమాత్రము భంగ ము కలిగించినను యుద్ధముచుంతయు చెడిపోవును. కావున యంత్రకాలలో వనిచేయవలసివచ్చెను ఆనాడు పనిమానుని శోశకూడదు. పాకీవాంఛు మున్నగువారును పనిమానుకూడదు. ప్రభుత్వమువారు ప్రజలతోచేసి ఖాల్ ఫేటు సమస్య యెవల ప్రజలకు పూర్ణ విశ్వాసము కలదనియు వారి విశ్వాసమునకు భంగము కలిగింపరాదనియు వారు మంగ్రులకు నచ్చ తెచ్చుచు రుగాక! వారంతరకును చేసినను చేయకపోయినను ఆనాడు ఉద్యోగులు జ్యోతిషము కలిగించుకొకుండ తాతేవారి యుద్యో గులకు వారు నిజింపవచ్చును.

బొంబయి మహమ్మదీయులు ప్రార్థనలుచేసి సభ జరిపి లక్నో మహా సభయందుచేసిన తీర్మానముల సంగీకరించి

స్థానికాది వార్తలు

నీమరపాలు:— బొంబాయికి సకాలమునకు వచ్చు వడల, నీమరపాలు కేళి తెల్లవారి 6-15 గంటలకు బలువాదా చేయబడును. పొద్దుబాటు వారికి 6 గంటలకే యింతయును.

సోమలు సర్వీసురికార్డు:— ఈపత్రిక శ్రీరంగ మునందు మారముగ నెలకొల్పబడినది. సాంఘిక సేవకు పురికొల్పబడి యే ఈ ప్రతిభాదేవులు. ఇట్టి పత్రికలు తిన్నగ నడువలదు. పో, జోమున కెరియేని పేలు చేయగలవు. ఈపత్రిక చిర కాలము నధికంగాక యని కోరెదము.

మ్యూజిసికల్ ఎలెక్షన్లు:— శ్రీశ్రీవట్టూరి ప్రకార మేర్పడిన 21-వ అసగా కీల్పాకు దీనిజను కవులకు జరిగి ఎమ్. సి. రాజగోపాలాచార్యులు, ఎఫ్. సి. వి. గాజున, 18-వ అసగా ప్రెజిడెంట్ జే. జి. డి. జను కవులకు జరిగినవలె మోక్షార్థ వకీలు సి. బాసకరావు రెడ్డిగారిను అధ్యక్షులుగా నిలిచెదరు.

మదరాసు ప్రొవిన్షియల్ కాంగ్రెస్ కమిటీ:— కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు నేడుసాయంత్రము 5-15 గంటలకు మహాసభాభవనమున సమావేశ మయ్యెదరు. 17వ తేదీని ఖాల్సిఫేట్ దినుగా నిర్ణయించుట, రాజప్రతినిధిగారి కిరీటాన్ని సన్మానపత్రమును పురస్కరింపించుట, అగ్నికామి మనులొ నియోజకసామగ్రిత్య కాననభక్తుల సేవని చేర్చుట మున్నగునవి కార్యక్రమవలె ప్రధానాంశములు.

నియోగివత్రిక:— ఈకత్రికను ఆగష్టు నెలయందే ప్రకటించుటకు ప్రయత్నించినను కత్రికానియము ననుసరించి ప్రభుత్వమువారి యాత్రాపును పొందుట యావత్రికము గుటచేత ఇతర కాల మాసముయొక. ఇప్పుడు ప్రభుత్వమువారు ఈ త్రావు సేవంగి. ఈ అల్లంబరు నెలఖనలోను కత్రిక వెలువడును. దయయించి అలంకరమునకు తీసుకొనెదరు గాక మానేజరు “నియోగి” బృందావనం, కీల్ పాటపొద్దు, మదరాసు.

“విద్యాభివర్ధన” అను మాసపత్రిక నెల నుల్పా రావుగారిచే మదనపల్లియందు ప్రచురింపబడుచున్నది. మొదటి సంవత్సరమున కెట్టిగారు తొలికలి సంఘములగున్చి ప్రాసిన వ్యాసము, నెమలికల్పాభిరామరావుగారు గ్రామపంచాయతులగున్చి ప్రాసిన వ్యాసము, ఇంకను మరికొన్ని వ్యాసములు జన సామాన్యమునకు లాభకరముగ నుండగలవు. గ్రామజనులలో ప్రబోధము గలిగించుటయే, ఈపత్రికయొక్క ముఖ్యోద్దేశము. ఇది జయప్రదముగ నేరవేరుగాక యని కోరుచున్నాము.

గుంటూరుజిల్లా బాలభటసంఘము:— బాల భటోద్యమమునకు మిథ్యాపురిం, యెలవక్ర జమిందారులు శ్రీ శ్రీ రాజా కోటేశ్వరి అప్పారావు బహద్దూరుగారును, శ్రీ శ్రీ రాజా వెంకట్రామయ్య అప్పారావు బహద్దూరుగారును చెరి యేది రూపములు చందాగా సేవంగి. జమిందారు శ్రీ యద్యమమునకు తోడ్పడినగాని యద్యమ వ్యాప్తి గానే రదు. వైజమిందారు లెంతయు వందనీయులు. వారి యాదా ర్థముల నానునీయులు. పాతగుంటూరులో “తిక్కనకల్యాణము”ని యు, అగ్రహారమున “చంద్రగుప్తపటాం”మనియు అందరిలో “పటాం” “సింహపటాం”మనియు, మూడు బ్రాతులు బహు లెదలి కార్యము కొన సాగుచున్న యిది. అని కార్యదర్శి యగు చట్టి సరసింపారావు గారు వ్రాయుచున్నారు.

విద్యావిధానము:— బర్మా బాప్టిస్టు మిషనరీవారి వార్షికసభయందు రంగూను జడ్చను కాలేజి ప్రెసిడెంటు గిల్బర్టు గారు రుపకర్షించిరి. విద్య చాల అవసరము. రాజ్యాంగసంస్కరణములు జరిగిన కలహములు కలగకుండుటకు పౌరసత్వధర్మములను బాగుగా పాఠశాలలలోనే నేర్పవలెను. ప్రజలనియోజనాధికారమును దుర్వినియోగము చేయకుండ వారికి బోధించవలెను. సాధ్యాసాధ్యములను గ్రహించు వై ప్రజ్యమును పాఠశాలలందే కలగజేయవలెను. పరిపాలనా కార్యమును గూడ పాఠశాలలలోనే నేర్పవలెను. పురపాలకసంఘముల పరిపాలనమునందు వైరము లోపముల కలకాళియందగుదను. అధికాభివృద్ధిని గూర్చి గూడ బోధింపవలెను. కేరలము పుస్తకముల లోని విషయములనే నేర్పకద్దలి తగ్గవలెనని ఆశింపబడినది.

హిందు సోషియల్ రిఫారం అసోసియేషన్.

నిన్న సాయంత్రము ఆండర్సన్ హాలుందు, హిందు సోషియల్ రిఫారం అసోసియేషన్ వారీయాజమాన్యము క్రింద హిందు ఉన్నత పాఠశాలలయందును, కళాశాలలయందును జాతిమత భేదముల గమనింపక బాహురను చేర్చుకొను విషయమై ఆలోచించుటకు ఒకసభ జరిగెను. గా. వి. ఎస్. కర్మగా గ్రామసాధికత్వము వహించిరి.

తీర్మానములు.
రావుబాదకు ఓ. కందసామిశ్రేణి గారి క్రింది తీర్మానములు నువహించిరి. “జాతియైక్యతకొరకు హిందు పాఠశాలలయందు జాతిమత భేదముల గమనింపక, హిందువులను మహమ్మదీయులను, క్రైస్తవులను చేర్చుకొనవలెనని యాసభ వారిభిప్రాయమును స్పారు. పచ్చయిత్తు విద్యాలయముల విషయమై, అదిదాగిదియు ఇతరవిద్యుభాతులు అందు కర్మ సభ్యులనుచుట్టు ఏర్పాటు చేయవలెను.”

తెట్టిగారు ఈ తీర్మానము నువహించుచు ఇట్లుపర్యవేదిరి: పాఠశాలలను మూడు తెగలుగా భాగించవచ్చును. ప్రభుత్వసంపల్ల జరుగునది. ప్రభుత్వపురస్కారము. ఇతర ఆదాయములపల్ల జరుగునది, ఇతర ఆదాయములపల్ల జరుగునది. ప్రభుత్వపు ధనముతో జరుగు పాఠశాలలందు అన్ని తెగల వారును విద్యనభ్యసించవచ్చును. విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయుల నకునంది పాఠశాలలోనుండు నిర్ణయించబడును. ఉపాధ్యాయులు వారిలెకరు చేసిన బాహురను ఆభిమానముతో చూచుచుండెదరు. ఇతర తెగవారు ఆ పాఠశాలలయందు చేరుటయే కష్టమగుచున్నదని ఒకవంతు ప్రయత్నియింపబడి. కనుక దొరతనమువారి పాఠశాలలయందు సహితము కొన్ని తెగలవారు చేరుటకే ఆధ్వర్యమును గలగుచున్నది. ఇది తగిల్గు అటంకములు. ఇతర పాఠశాలల యందు ఇట్టి అటంకములు ప్రకృతములు. నిమ్మకాయలవారిని పాఠశాలలో చేర్చిన ఇతరవారు రాపాఠశాలకు వచ్చుకొని రాజో అను భయము ఇతరపాఠశాలల ప్రధానోపాధ్యాయుల పీడించుచుండును. జనుల సామాన్యముచే హిందవము పాఠశాలలయందు ధనవతులును విద్యార్థులును అనువారి అభిప్రాయములను విశదముగ చక్కను పాఠశాలాధికారులు జరుగును. ఉన్నతశాటి వారే విద్యార్థులు, ధనవతులు అనుటపల్ల నిమ్మకాయల బాలముల నిషేధించబడుచున్నారు. ఇట్టి కష్టవత్ సంద్రాప్త మగుటచే, దొరతనమువారిని ప్రత్యేకశాతులవారికి ప్రత్యేక పాఠశాలల నియమించ కొందరు చేయుచున్నారు. జాతియైక్యతను మనము ఆశించునెదల, ఇట్టి సాంఘిక భేదముల పాటించక అన్ని తెగలవారిని భ్రాతృభావముతో చూడవలయును.

సోమసుందరం పిల్లెగారు ఈ తీర్మానమును బలపరచిరి. కె. వి. రంగసామయ్యగారు తీర్మానము వికరముగ నుండుటకై “బాహు” అనుటకు మాత్రగ “(1) అది ప్రాచీనులు ఇతర నిమ్మకాయల బాహులు (2) క్రైస్తవ మహమ్మదీయుల ఇతర మతముల బాలములు” అని మార్పు కొంది. కందసామి తెట్టిగారు తీర్మానము నట్లు మార్పుట కంగీకరించిరి. మ. రా. శ్రీ పి. నాగభూషణం తంతులుగారు మరికొందరితో యీ తీర్మానము బలపరచబడి సభవారీనే అంగీకరింపబడినది. అగ్రామసాధికగారు సభ ముగించుచు పాఠశాలస్థాపకుల అభిప్రాయవివరముగ నుత్తరపు లొంగుటకు వ్యాపక స్థాపనావారి కధికారము లేదనియు, అట్టి అధికారము వారి కొనంగుటకు లేని చట్టములకు చేయ దొరతనమువారిని కోరవలెనని.

నోటీసు.
మదరాసు తిరువల్లిక్కేణి ఈశ్వరదాసు లాలావిధి 34-వ నంబరు ఇంటిలో నివసించుచున్న సానా రంగభావ్యంశ్రేష్ఠి అనే నేను ఇందు మూలకముగా అందజేసి తెలియజేయుడ మేమున గా నేను 1919 సెప్టెంబరు 30-వ తేదీని మా తండ్రిగారి నుండి వీడిపోయినాను. గనుక యింతటి నుండి నేను సానా రామానుజము శ్రేష్ఠిగారి కుటుంబమునందు అవిభక్తకుటుంబికుడను కాను. 1808 ఎస్. రంగభావ్యం శ్రేష్ఠి.

చెన్నపురియందు స్త్రీల ప్రదర్శనము.

స్త్రీల ప్రదర్శనసంఘపు కార్యదర్శి ‘మ్యా ఇండియా’ పత్రికకు పంపిన యాక్రింది బాబును ప్రకటనార్థమై పబ్లిసిటీ బిశ్నెస్ వారు మాకు పంపిరి:—

అయ్యా, “చెన్నపురియందు స్త్రీల ప్రదర్శనము” అను విషయమై ఈ నెల 1 వ తేదీన మీరు ప్రకటించిన వ్యాసమును క్లింగ్ దక్క (శ్రీశ్రీగారు ఆవ్యాసముతో చదివిరి. హిందూస్త్రీల కీ విషయమున ఎంత అధికారమున్నది మున్నగు విషయముల తెలుపవలెనది. మి నెన్ సభాకార్యదర్శిగారు మి నెన్ బజలల్లాగారు గౌరవ కార్యదర్శులుగా నియమించబడిరి. విశిష్టత (శ్రీశ్రీగారు ఇతర హిందూస్త్రీల సహకారమును వందల పురస్కారముగా అంగీకరించెదరు.

హిందూపద్ధతుల ననుసరించి, హిందూవస్తువులతో ధనశాలంకార మొనర్చి చూపవలయునని మీరెచ్చిన అభిప్రాయమును క్లింగ్ సమంజసము. ఇట్టి ప్రదర్శన విషయమై తగిన ఆలోచన లిచ్చి ఇతర ఏర్పాటు లొనర్చుట హిందూస్త్రీల పేర్లకు మీరు తెలియజేసిన విశిష్టత జరిగెను వాక్రులగుదును. దీనితో కూడ హిందు వంటకాల అందవలసి పద్ధతి, కస్తుసామగ్రి, సంగీత వాద్యములు, అలంకారముల వస్తువులు మున్నగువాటిని ప్రదర్శించిన బాగుండును. వంటచేయుట గాని తోటకనిగాని నెలకొనవలసిన ప్రదర్శన విషయాలని అభిప్రాయమును స్పారు.

దొరతనమువారి కర్మదర్శనమున తెట్టి ధనసహాయము నొసగలేదు. అయినను కొన్ని సంవత్సరములకు కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు తమనని కలవిని ధనసహాయ మొసంగెదరు. ధనసహాయ ప్రదర్శనము స్థలమును కోరువాడు వై నాన్న అందు ఆర్డర్లను ఎక్కి పిటి అభ్యుపారాలగు మి నెన్ అడ్జుగారికి పంపియలెను.

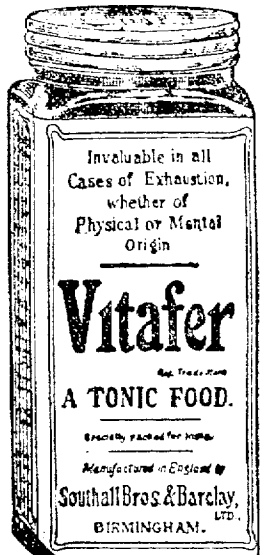
ఈవిషయమై సహాయముచేయు హిందుస్త్రీలు విశిష్టత పుట్టిగారితో నై నను లేక విజ్ఞానియో విద్వింశునందుండు పురస్కర కార్యదర్శులకైనను బాబు వ్రాయ వ్రాద్దియు. వారికి తగిన సహాయముచేయు కుతూహలలై యున్నాము.

నెల్లూరు నుగుణవిలాస సభవారు

ఈనెల 17-వ తేదీ శుక్రవారం రాత్రి నెల్లూరు పురమందిరమున చిత్రనళియనాటకమును ప్రదర్శించుదు.

(1828)

WANTED.
English Compositors capable and energetic Salary according to qualifications.
Apply to:
The Andhra Patrika Press.
7, Thambu Chetty Street, Madras.

Invaluable in all Cases of Exhaustion, whether of Physical or Mental Origin
Vitafer
A TONIC FOOD.
Manufactured in England by Southall Bros & Barclay, LTD., BIRMINGHAM.
Obtainable from all High Class Stores, Chemists, etc.
SPENCER & CO. LTD., Agents, MADRAS

Vitafer Small Tin	2	4	0
" Medium "	3	14	0
" Large "	6	12	0

ఆంధ్ర పత్రిక

1919-వ సం॥ అక్టోబరు నెల 14-వ తేది

మంగళవారము.

స్థానిక స్వపరిపాలనము: భావిస్థితి

అదేమి వింతయోగాని, చూడరు హిందూ దేశమున కవసరమగు ముఖ్యవిషయములను వదలి ప్రజల కవసరములేని స్వల్ప విషయముల ననే కములను తెలుపుచుండుట సర్వసామాన్యము. ఆంగ్లదేశపు పత్రిక లేకెంచువలకు, భారతీయులకు విశేషాంశము తెలుకడవు. మాంటుఫర్ల నివేదికము స్థానిక స్వపరిపాలనము గూర్చి విశదీకరించి యుండలేదు. 1918 సంవత్సరము 16 వ మే తేదిన ఇండియా ప్రభుత్వము వారు ప్రచురించిన స్థానిక స్వపరిపాలనము గూర్చి తీర్మానము, ఉదారభూయిష్టముగ నుండియుండలేదు. మాంటాగూగారు ఇండియా ప్రభుత్వము వారి సూచనల నంగీకరింపక, గతజూను మాసం తమున, ఆంగ్లదేశములో ప్రబలిన స్థానిక స్వపరిపాలనా విధానమును వర్జియించుట కొక చిన్న సంఘము నేర్పాటు చేసెను ఈ విషయము చూడరు తంతివార్తలలో నెక్కడను కాన్పింపలేదు. తత్సంబంధమగు వివరములను సెంటునిహాలుసింగు గారు కామనవీలు పత్రికకు వ్రాసిరి. ఇట్టి సంఘమును నిర్మించునపుడు, భారతీయుల సభిక సంఖ్యా కులను సభ్యులుగ నియమించినచో దేశమున కెంతయో లాభకరముగ నుండియుండెడిది. స్థానిక స్వపరిపాలనానుభవము గల డి. బి. మోచర్ల రామచంద్రరావు కంతులు, యా. సి. కేల్కారు మొదలగు ప్రముఖులు లండను నగరమునందుండి యే యున్నారు. అయినను, సురేంద్రనాథ బెనర్జీ గారు దక్క, మిగిలిన సభ్యులందరును భారతీయులు కాని వారుగ నుండుట కడుచోద్యముగ నున్నది.

వారిలో వైసను నందరును సివిల్ సర్వీసు ఉద్యోగులు నుండుట మరొక ఆశ్చర్యకరముగ నున్నది. సివిల్ సర్వీసు ఉద్యోగు లింతవరకు స్థానిక స్వపరిపాలనాభివృద్ధివిషయమై అధికోత్సాహము జూపి యుండలేదు. వారి నిరంకుశాధికారమునుండి, స్థానిక స్వపరిపాలనాప్రతిష్ఠాపనలను తొలగించి, అవి స్వేచ్ఛగ పెరుగుటకు తగిన యవకాశము నొస గుట యుక్తము. వై సంఘపుసభ్యుల నామములను సెంటునిహాలుసింగుగారు ఉదహరించిరి. ఆర్. సి. గ్రహము, బి. సి. ఆలన్, సి. ఎ. క్లార్కు, బి. యస్. లమ్బుడెను, జి. సి. టర్నరు, జి. జె. సిమ్, జె. ఓ. సెఫ్టను, జె. హెచ్. లిండేగార్లు, సివిలియను సభ్యులు. వీరి సూచనలు, హిందూదేశము చేరి నటుల ప్రచురింపబడెను. ఇవి ఉదారవంతముగ నుండునని విశ్వసించుట కాధారము గన్పడుటలేదు. అయినను, వీరి నివేదికమును త్వరలో ప్రచురించి, ప్రభుత్వమువారు ప్రజాభిప్రాయమును గైకొనుట భావ్యము. తొందరపడి నెట్టి చర్య యవలంబించినను, అనర్థము కలుగును. ఈ సంఘమువారు ఆంగ్లదేశములోని పద్ధతిని పరిశీలించుటకు ఆటు వారములు గడిపి రని తెలియుచున్నది. సురేంద్ర నాథ బెనర్జీగారి సివిల్ విషయముగూర్చి సెంటునిహాలు సింగుగారు ప్రశ్నించిరి. బెనర్జీగారి సూచనలు, ప్రభుత్వము వారిచేతను ప్రజలచేతను యాచించ బడదగినవిగ నున్నవి.

ఆంగ్లదేశములోనున్న లోకలు గవర్నమెంటు బోర్డువలె, నొక సంఘమును హిందూదేశమున గూడ స్థాపించుట యవసరమని బెనర్జీగారి యభిప్రాయము. ఈ సంఘము స్థానిక సంఘములకు తగిన సలహా నొసగును, వాటి నన్నిటికిని బంధ మేర్పరుచును. స్థానిక సంఘములందీ లోపున, ప్రజా నియుక్తసభ్యులు మాత్ర ముండు నటుల ఏర్పాటుల సలు కవలెను. ప్రభుత్వమువారి సంఘములకు తగిన ధనసహాయము జేయచుండవలెను. ఇందు క్రింద రాష్ట్రపు బడ్జెట్టులో కొంతభాగమును ప్రత్యేకించి యుంచవలెను. లేనిచో, స్థానిక సంఘములు ప్రజలకు విశేషలాభము గలిగింపజాలవు. ఆంగ్లదేశమునందు, ప్రభుత్వమువారు, స్థానిక సంఘములకు ధనమును పుష్కలముగ నిచ్చెదరు. 1870-వ సంవత్సరమునం దాంగ్లదేశమున, నిట్టి గ్రాంటులు 2,000,000 నవరములు గాగ, 1900-వ సంవత్సరమునం దివి 10,000,000 నవరము లయ్యెను. 1916-వ సంవత్సరమునం దివి, 23,000,000 నవరముల కన్న సభిక మయ్యెనట. సంగ్రామసమయమునందు గూడ ఈ మొత్తములు పెరుగుచునే యుండెను గాని, కొరవడలేదు. క్రయమరీ పాతశాలలనే గాక, సెకండరీ పాతశాలల గూడ స్థానిక సంఘముల వశపరచుట యవసరమని బెనర్జీగారు దెలిపిరి. రాష్ట్రప్రభుత్వములందును, ఇండియా ప్రభుత్వమునందును, సంస్కరణ మావ శ్యక ముగ్రహింపబడుచుండ, స్థానిక స్వపరిపాలన మున సంస్కరణ మవసరము లేదనుట, అసంబద్ధము. మద్రాసుపురపు మ్యునిసిపలు బిల్లునందు గాని, మద్రాసుమండలముల మ్యునిసిపలు బిల్లు నందుగాని స్థానిక స్వపరిపాలనాభివృద్ధికి తగిన ఏర్పాటులు సూచించబడలేదు. ప్రాతనిరోధము లన్నియు నటుల నేలించియున్న వి స్థానిక సంఘములకు ధనము పుష్కలముగ లభించుమార్గము సూచించబడలేదు. స్థానిక సంఘములు నిర్వహింపవలసిన శాధ్యతలు మాత్రము హెచ్చినవి. హక్కులును, శాధ్యతలును సమానముగ నున్నపుడు గాని, అభివృద్ధి కవకాశ ముండదు. అందుచే, మిగిలిన సంస్కరణ ములతోబాటు, స్థానిక స్వపరిపాలనపు సంస్కరణము గూడ, యీ తరుణమునందే లభించునటుల కృషిసలుపుట భారతీయుల విధియైయున్నది.

నర్సారావుపేట మ్యునిసిపలు సంఘము

ప్రభుత్వమువారి పొగడ్డకు పాత్ర మయ్యెడి స్థానిక స్వపరిపాలనాసంఘములు మిగుల నరుదుగ నుండును. నర్సారావుపేట మ్యునిసిపలు సంఘపరిపాలనము ప్రభుత్వప్రశంసకు పాత్ర మయ్యెను. అధ్యక్షు నెన్నికొను హక్కు 1918-వ సంవత్సరము జూనునెలయందు ప్రసాదించబడెను. సెప్టెంబరుమాసమున, అధ్యక్షు లెన్నికొనబడిరి. ఈవత్సరము, పట్టణమును వార్డులుగ విభజించుట కంగీకార మొసగబడెను. మ్యునిసిపలు సంఘపు 1918-19-వ సంవత్సరపు నివేదికము, స్థానిక స్వపరిపాలనాభివృద్ధిని సూచించు చున్నది. 33 సభల సంవత్సరమునందు జరిగెను. వాటిలో నొక్కసభ మాత్రము నిర్ణీతసంఖ్య రాక నిలిపివేయబడెను. అంతకు పూర్వమున కన్న, నివేదికవత్సరమున సభలకు హాజరుగ సభ్యుల సంఖ్య హెచ్చెను. సభ్యుల యుత్సాహమున కిది నిదర్శనముగ నున్నది. ఆదాయము వెనుకటివత్సరమున కన్న చాల హెచ్చెను. నివేదికవత్సరమునందు రూ 77,205-6-2 లు రాబడి సమకూరెను. పన్ను లన్నియు దాదాపుగ వసూలు చేయబడెను.

కన్నుల వసూలు జేయుటలో, నిర్బంధపద్ధతులు చాలవర కవలంబింపబడలేదు. వారంట్లు కంపి నపుడు గూడ, ఆస్తి ఎద్దియు వేలమువేయబడలేదు. రోడ్లపై వెచ్చించిన ధనము నివేదిక వత్సరమున తగ్గుదల జూపెను. ప్రభుత్వమువారు సూచించినటుల, వెనుకటి వత్సరమునందు విశేషద్రవ్యము నీవనులకై వెచ్చించి యుంచుటయే ఇంకలకు కారణము. పెద్దరోడ్లు మంచుస్థితియందున్నను, చిన్నవీధులను బాగుజేయవలయునని, కలెక్టరు గారును ప్రభుత్వమువారును గావించిన హెచ్చరికను, మ్యునిసిపలు సంఘమువారు గమనించుట యుక్తము.

పట్టణమందున్న 13 ఎలిమెంటరీ పాతశాలలలో, మహమ్మదీయపాతశాల యొకటియు, హిందూబాలుర పాతశాలయొకటియు మ్యునిసిపలు సంఘమువారి యధీనమునం దున్నవి. 5-వ ఫారము వరకు బోధించెడి సెకండరీ పాతశాల నొక దానిని, మ్యునిసిపలు సంఘమువారు బాగుగ పరిపాలించుచున్నారు. మ్యునిసిపలు ఎలిమెంటరీ పాతశాలలో, జీతమును వసూలు జేయుటలేదు. పట్టణపారిశుధ్యము తిన్నగ నున్న దని తెలియుచున్నది. స్థానికపు వ్యాధి వెనుకటివత్సరమున తీవ్రముగ వ్యాపింపలేదు. విషజ్వర వ్యాధియు వలన, మరణముల సంఖ్య హెచ్చి, జననముల సంఖ్య దగ్గెను. పట్టణమును పెంచుకట్టుటకు ఏర్పాటులు పూర్తియయ్యెను. గుంటూరు జిల్లా యందు నివేదిక వత్సరమున ప్లేగు వ్యాధి వ్యాపించినను, నయ్యది నర్సారావుపేటలో జొరకుండుట సంతోషద్రవ్యము. ఇందులకై, తగిన నివారణోపాయములుగూడ నవలంబింపబడెను. “మొత్తముమీద మ్యునిసిపలు సంఘ పరిపాలన సంతృప్తికరముగ నున్న” దని ప్రభుత్వమువారు దెలుపుచున్నారు. నర్సారావుపేట మ్యునిసిపలు సంఘము నూతనముగ స్థాపింపబడినను, తగిన యభివృద్ధి జూపుచు, ప్రజల స్వపరిపాలనార్హతను చాటుచున్నది.

మద్రాసు రేవు

మద్రాసు పోర్టుట్రస్టు కధ్యక్షులగు గా. సర్ ప్రాసెసు స్పింగుగారు, మద్రాసు రేవు ఇంతవర కెటుల యభివృద్ధి గాంచెనో, తమ నివేదికమునందు వివరించిరి. దానినిబట్టి చూడ, 1908-వ సంవత్సరమువరకును, రేవునందు తగిన సౌకర్యములు లేవనియు, అటుపిమ్మట సర్వరాధివృద్ధి గలిగె ననియు స్పష్టపడ గలదు. ఇందుకు స్పింగుగారి నిరంతర పరిశ్రమయే ముఖ్యకారణమని అంగీకరింపక తప్పదు. ప్రభుత్వము వారు స్పింగుగారి సేవను ప్రశంసించుట, ఎంతయు నుతిపాత్రము. నివేదికాంతమున, అరవ కూలీల విధేయతను, పారిశ్రామిక శాంతిని భంగము కలిగించెడి వారు, చెడగొట్టుకుండ నుండురు గాక యనియు, బయటివారల లేనిపోని జోక్యమునుండి, కూలీలు సురక్షితముగ నుండురు గాక యనియు, స్పింగుగారు గోరుచున్నారు. వీరి మనమును, లేబరుసంఘపు నిర్మాణము వ్యాకుల పరచుచున్నటుల, గన్పట్టుచున్నది. కాని, లేబరు సంఘములు కూలీల హక్కులను సంతృప్తించును గాని, అల్లరులకు కారణముగ నుండవని, వీరు గ్రహింపవలసియున్నది. దేశకాల పరిస్థితులకనుగుణ్యముగ, మద్రాసు పోర్టుట్రస్టు వారు వర్తించుచో, నెట్టి యనర్థములు వాటిల్ల నేరవని, స్పింగుగారు గుండె బెదురుతీరి యుండవచ్చును.

మద్రాసు రాజధాని సంఘ సమావేశము

ఈరోజు లాడు గోవిందదాసుగారి యధ్యక్షత క్రింద కూడిన సి సమావేశము మిగుల జయ ప్రదముగ ముగిసినది. జన్మస్వతంత్ర్య రక్షణము గూర్చియు, దీర్ఘ కాంగ్రెసు తీర్మానముల గూర్చియు, వంజాబు జేతనీతి కిలాఫాతు మొదలగు విషయముల గూర్చియు, ప్రజాభిప్రాయమున కనుగుణ్యముగు తీర్మానములు గావించబడుట సంఘమునకు కారణముగచున్నది. అత్యల్ప సంఖ్యాకులగు వా రెవరో దప్పు, మిగిలిన బ్రాహ్మణేతర సంఘములయు స్వపరిపాలనము నభిలషించుచు, కాంగ్రెసుపక్షము బూనుచున్నదని, ఈ సభ వ్యక్తము జేయుచున్నది. బ్రాహ్మణేతరులు సంస్కరణములకు విముఖులని దలచువా రిక నయినను, లేమ భ్రమను విడనాడుట యుక్తము.

ప్రభుత్వపరీక్షలు

కా. ఆర్. తిలక్ హెచ్చు, ఎమ్. ఏ., గారు ప్రభుత్వ పరీక్షల కమిషనరు వదిలి సభ్యునియైన తరువాత ప్రకటించబడిన మొదటి (1918-19-వ సంవత్సరపు) కార్యనిర్వహణ విశేషాంశముల వెల్లడు గలవు. ఉన్నత పాఠశాలలోని చివర వుండి సంస్కృతకావాలలో ప్రవేశపగోరు సభ్యులకు పరీక్షించు నిమిత్తము ప్రభుత్వమువారు నియమించిన పరీక్షకుల బోర్డును కూడ కమిషనరు గారి కార్యదర్శియే కార్యదర్శిగ వనిచూచెను. ఈ పరీక్ష కూడ కమిషనరు గారి యాజమాన్యము క్రిందనే జరుగుటకును మొదటి పరీక్ష 1919-వ సంవత్సరము ఏప్రిల్ లో జరుగుటకును తీర్మానింపబడినది. యూరపి యన్ పాఠశాలల వివిధపరీక్షలు యథాప్రకారము ఈ కార్యాలయములననే నిర్వహించబడినవి. ఈ నితీతిలో విషయములు వివరింపబడక పో యు నను, 'యూరపి యన్ పాఠశాలల పరీక్షల రెనే ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి. బోర్డు కార్యక్రమముకూడ ఈ కార్యాలయమువారివలననే నెరవేర్చబడుచుండుట క్రొత్త విషయము కాదు. కార్యాలయోద్యోగుల పనియే; తమకు గల మెప్పుక తమ కార్యనిర్వహణ కాలపరిమితి సమాప్తమగు సమయమున గ్రంథస్థము గావించగోరుచున్నా మనియు ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి. పరీక్షల వివిధ కార్యములను సక్రమముగా నకాలమునకు నిర్వహించుటలో కార్యాలయోద్యోగులందరి నశ్చోరత క్రోధనీయులనియు బోధువాని తీర్మానించి, అన్ని పరీక్షలను రాజధానియందలి వివిధభాగాలలోను జరుపబడెను. సాంకేతిక పరీక్షలు స్వదేశ సంస్థానములలో కూడ జరుపబడెను. మెట్రిక్యులేషను పరీక్షలలో అప్పర్ సెకండరీ పరీక్ష లో నో ర పి పో యి సెకండరీ గ్రేడ్డు (మొదలునునకు పోదలించి యుపాధ్యక్షుల యుపయోగము నిమిత్తము ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి. బోర్డువారిచే గావించబడుచున్న ప్రత్యేకపరీక్షకు ఈ సంవత్సరము 71 మంది యభ్యర్థులు దరఖాస్తులు వదిలి, 67 మంది హాజరయిరి. ఇం దొక యభ్యర్థి శ్రీ. ఇంతకును ఈ పరీక్షలో సెకండు కృతార్థత నందినదియు నితీతిక వలన తెలిసిరావలసివచ్చి. విద్యావ్యాప్తియే ప్రధానోద్దేశమైనచో ఈ ప్రత్యేకపరీక్షను ఉపాధ్యాయులు కాని యభ్యర్థుల కేల కర్తవ్యతయేరా దని ముయోకసారి హెచ్చరించుట యభ్యర్థులకు తోచుచున్నది. సాంకేతికపరీక్షల సందర్భమున చాల మాన్యులు జరిగినవి. మెకానిక్ ఇంజనీరింగు వుడ్ కుంకుని నివయములలో పరీక్షలకు మాని స్కూల్ లీవింగ్ సర్టిఫికేటు పద్ధతినవలంబించుటకు ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించిరి. కాని, యిప్పటి యేర్పాటు ప్రకారము చరీతేది విద్యార్థుల యానుకూల్యముకొరకు ఈ సాంకేతికపరీక్షలు మరి రెండు సంవత్సరములు జరపుటకు నిర్ణయింపబడినది. ఫిట్టర్స్ వర్కు క్యాబినెట్ మేకింగు బ్లాక్ స్క్రీపు వర్కు క్యాబినెట్ లిద్దింగు మెటల్ వర్కు పరీక్షలకు బతులుగా, ఇండస్ట్రీయల్ స్కూలు నూపరింపెండెంబు స్కూల్ లీవింగ్ సర్టిఫికేటు లిచ్చుటకును అనుసరమైన పునః పరీక్ష గావించి ఇండస్ట్రీయల్ స్కూల్ యింస్పెక్టరు కూడ ఆ సర్టిఫికేటులలో చేరాలని చేయుటకును తీర్మానింప బడినది. మెషిన్ కన్ స్ట్రక్షన్ గ్రూప్ సర్టిఫికేటు పరీక్ష లో ఫిట్టర్స్ వర్కు కూడ నొక పరీ

క్షయ్యెను. ఈ పరీక్షలో కృతార్థులైన యభ్యర్థులు ఫిట్టర్స్ వర్కు స్కూలు లీవింగు సర్టిఫికేటును గాని ఒక సంవత్సరము ఏ యింజనీరింగ్ (ఫిట్టర్స్) వర్కు పాఠశాలలో కృత్రికముగా పనిచేసికట్టు సర్టిఫికేటు గాని దాఖలు చేయు నెడల గ్రూపు సర్టిఫికేటున కర్హులగుదురు. మొదట సాంకేతి ఇంజనీరింగు పరీక్షలో కర్తవ్యులైనవారికి కొన్ని నిబంధనలకు లోబడి హట్టర్స్ బంగారు మెడి పరీక్షములను ఇచ్చుట కంగీకరింపబడింది. బంగారు పరీక్షలు మాందడ పూనకము కియ్యబడినది. మెడికల్ కమిషన్ కర్మకు బొరక లేదు మదరాసు మ్యాజిస్ట్రేట్ ఆఫీస్ యొక్కవారి మెడికల్ కమిషనుకు పాత్రులు లభింపలేదు. ప్రాథమిక సంగీత పరీక్షలో మొద యభ్యర్థియే ధన్యత గాంచెను. సాంకేతికపరీక్ష 69 స్థలములలో జరిగెను. విడి యభ్యర్థులు అద్యాన్సుడ్ గ్రేడునకు 540, ఇంజనీరింగ్ యెంట్రీకు 8,840, ఎలిమెంటరీకి 6,583 మొత్తము 10,439 మంది దరఖాస్తులంపి. నబ్బర్లు క్యాండిడేట్లు మొత్తము 12,495, మందిలో 5,672 మంది కృతార్థులైరి. మాను రికర్డులలో కృతార్థులైన వారి సంఖ్య గత సంవత్సరపు పరీక్షలకంటె సధికము. ఈ యభ్యర్థులలో అద్యాన్సుడు గ్రేడునకు 7, ఇంజనీరింగ్ యెంట్రీకు 97, ఎలిమెంటరీకి 887 మంది శ్రీ. ఏ. లో వరుసగా 6 రు, 84 రు, 284 రు కృతార్థులైరి. ఒక యెలిమెంటరీగ్రేడు విద్యార్థిని పోస్ట్ గ్రేడ్ లెవెల్ గ్రేడ్ లో కృతార్థులయ్యెను అద్యాన్సుడు గ్రేడు విద్యార్థి కలలో 6 రు కట్టుకుని చదివెరి. విశేషించి తక్కిన రెండు రికర్డుల విద్యార్థులు ద్రావిడులగు నేర్పిరి. సాంకేతిక పరీక్షలందు దీర్ఘముల పొందిన 19 మందిలో 14 మంది కామెన్సుకు చదివెరి. 190 గ్రూపు సర్టిఫికేటులలో 1 ఎల్. టి. లో ఇంజనీరింగునకును 2 తెలర్ (వెన్ పిండింగు) నకును సంబంధించినవి. ఈ పరీక్షలకు లభిల్లి పాఠశాల విద్యార్థులైరి నిరంతరపు పాఠశాల గా నున్న దినుటకు సందియములేదు. నబ్బర్లు నేటు మెడికల్ డిపార్టు మెంటుకు సంబంధించిన పరీక్షలు 28 స్థలములలో జరిగినవి. సివిల్ మెడికల్ విద్యార్థులు 100 మంది కామెన్సుకుండిరి. 420 మంది యభ్యర్థులు వచ్చిరి. ఇండియన్ మిలిటరీ విద్యార్థులు 10 మంది కామెన్సుకుండిరి. 69 మంది యభ్యర్థులు వచ్చిరి. ఈ యభ్యర్థుల పరీక్షలకు వచ్చిన యభ్యర్థులకు చాలవరకు ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి. హాల్ లోలే. మదరాసు బర్మా నబిన్ టెంటు నర్డు గ్రేడు విద్యార్థులకు అవశ్యకత లేకపోవుటచే పరీక్షయే జరగలేదు. స్పెషల్ టెంటు పరీక్షకు సంబంధించి చాల మాన్యులు జరిగినవి. ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి. హాల్ లోను కొలది నిబంధనలకు లోబడి ఏ స్పెషల్ టెంటు పరీక్ష నైనను పోవచ్చును. ప్రిన్సిపల్ టెంటు స్పెషల్ టెంటులనుండి తొలగింప బడినది. రివియూ టెంటు క్రిమినల్ జ్యూడిషియల్ టెంటు బ్రాన్స్లేషన్ టెంటులకు సంబంధించి హైకోర్టులో గ్రేడ్డు తొలగింపబడినది. బ్రాన్స్లేషన్ టెంటులో మాత్ర మొకటే పరీక్ష జరగజే గోర్నాటు 1919-20-వ సంవత్సర ములలోకి వచ్చును. ఏ టెను పరీక్షలోనైనను సరే అభ్యర్థులు గ్రంథసమములతో క్రోళ్లకు జవాబు వ్రాయవచ్చును. రివియూ టెంటు పరీక్షలకు 6 నుండి 4 గా తగ్గించబడినది. సివిల్ జ్యూడిషియల్ టెంటు పరీక్షలలోను 6 నుండి 8 గా తగ్గించబడినది. కాని, యీ మాన్యు 1919-20 వ సంవత్సర ములలోనికి వచ్చును. ఇట్టి యువారసంస్కరణములు సాధారణ విద్యార్థులలో నేల గావించరావో తెలియజున్నది. ఈ యశ్రుత ప్రకారము నటుండెను. స్పెషల్ టెంటు పరీక్షలు 24 స్థలములలో జేయబడినవి. 2,856 మంది దరఖాస్తులంపి. 1977 మంది హాజరైరి. 1,128 మంది యుక్తియులైరి. మొత్తమునంద ఫలితములు గత సంవత్సరముకంటె వెక్కువగా నున్న ను మొత్తము దరఖాస్తుల సంఖ్య యి హాజరైనవారి సంఖ్యయు చాల తగ్గివె. రివియూ టెంటులో తప్పిపోయినవారి సంఖ్య మిక్కిలి యెక్కువ. ఈ సంవత్సర మీ కార్యాలయమునకు రూ 1,98,581 లు ఆదాయము; రూ 1,80,068 లు వ్యయము. ఇందుమించు రూ 185,00 లు లాభము. గత సంవత్సరపు లాభమునకులతో పోల్చి చూచునెడల ఈ సంవత్సర మాయము తక్కువయు వ్యయము హెచ్చుటయు నున్నవచ్చును. కారణము చూడవచ్చును. ఈ విషయమునుండెను. సంవత్సర మాయములందు విశేష బాధ్యతగల నిరంతర కార్యభారనిర్వహణమునందు మెప్పు గావించిన కార్యాలయ కార్యదర్శి డి. కె. పాట్టెగారును మేనేజరు రావు సాహెబు ఆర్. కృష్ణరావు భాండ్లెగారును ప్రత్యేక ప్రకారము పాత్రు లవటకు సందియము లేదు. ఇక ముందు వచ్చేది నితీతిక మొదలు పాఠశాల విద్యార్థులైన నూనింపగలరు నెడల సంతోషించుట కష్టము యదకాకము కలుగవచ్చు.

వృత్తాంతములు

దర్బారు:— 27-9-19-వ తేదీ టిప్పూ మహారాజు గారు ఆగ్రలే రాజయిరియ్యున దర్బారుచేసి వివరముల నొసగె.

మొయిస్తీయత:— గత నెల 18-వ తేదీ టిప్పూ ప్రయాణమున లీవ్ గొని నెల్లూరు ఆను స్తీయరు యా నెల 18 వ తేదీ పునఃయానకు బొంబాయికి వచ్చినది.

రుహన దెబ్బ:— బర్మానుండి కలకత్తాకు కలకత్తా గొని బయలుదేరిన తెలుగు ఓడకు రుహన దెబ్బ తగిలినది గాని ప్రాణనష్టము కలుగలేదు. దాని కలకత్తాకు లాగుగొని వచ్చిరి.

ఉద్యోగులకు బత్తెములు:— బర్మాలోని ప్రావిన్సియలు అఫీసరులకును, పోలీసు కాఫలోని కార్యనిర్వహణోద్యోగులకును ధర తక్కువగా నుండుటచే నెలకు రు 1-8-8 లు మొదలగు రు 8-12-0 ల వరకును బత్తెము లిచ్చెదరు.

ఒరియంటలు కాన్ఫరెన్సు:— పూనాలో నవంబరు 6, 7, 8 తేదీలకు ఒరియంటలు కాన్ఫరెన్సు జరుగును. బంగారములలోని ఏషియాటిక్ సొసైటీవారు, కలకత్తా యూనివర్సిటీవారు ఆనరలీజు దాక్టరు ఏషియాటిక్ గొని తమ ప్రతినిధిగ నియమించిరి. వారు సభకు దూరమునకు.

టెనరీ సంస్థానాధీశుని కట్టాభిషేకము:— టెనరీ సంస్థానాధీశుని కట్టాభిషేకము 4-వ తేదీని జరిగెను. వానకేర రాజుచే ప్రసాదించి. సంస్థానమువారి యుద్ధములో చేసిన సేవకు గురించి వింధూను గారు క్లాఫుంబి రాజాగారు మొదల పాటెయియ రంగమునకు కెల్లెదలచినది నుడిచిరి. రాజాగారి కెత్తెన వివరము నిచ్చిరి. రాజాగారు తమ పూర్వీకుల వరినే సంస్థానము పాలించెదమని సమాధానము చెప్పిరి.

మైసూరు విశ్వవిద్యాలయపు నైపుశాస్త్రులరు:— దాక్టరు ప్రకేంద్రసీ గారు మైసూరు విశ్వవిద్యాలయపు నైపుశాస్త్రులరు పదవిని స్వీకరింపండున వారికి బయలుగ సీపరుకి నెరవేరియమించెదరో యి అనుకోచున్నారు. బొంబాయి ప్రాంతమందలి భారతీయులొనిని గాని విశేష యశ ప డిటు నొకనినిగాని అందుకు నియమింపవచ్చునని చెప్పు కొనచున్నారు.

నిన్నరాత్రి కలకత్తాలో పోర్టు కమిషనర్లు అండువోట వారన గృహము దగ్గర భయము గలిగెను. తూర్పుదేశముల నుండి వచ్చు వస్తువుల యుటిలో నిలవజేయుటకు మండెడిది. అన్ని ప్రమాదము గలుగునప్పటికి దానింద సామగ్రి యుండెను. నాలుగైదు గంటలలో విస్ఫోటము వార్చి నేటు బడెను. దానిలో కొన్ని వస్తువులన్నియు పూర్తిగ నశించెను. నష్ట మంతయునునో తెలియదు. వస్తువు లన్నియు నూడ ఇన్సూరెన్స్ చేయబడినవి.

రైల్వేవారి సమావేశము:— ఈ నెల 18 వ తేదీని సిద్ధాగి నీశధి ప్రారంభమైనది. ము. మార్చెను, ము. ఆంధ్రగృహము రైల్వేబోర్డు సభ్యులకు సభకు వచ్చిరి సభాధ్యక్షుడు కామరూపాను మొదలు నువ్వనెందిరి పిచ్చుట బార్చెను గా తపస్వినీయయ యుద్ధసమయమున రైల్వేవారు చేసినవని గూర్చివారే ప్రకటించబడియున్నది. ఇది ఆత్మ ప్రకటనయే యగు నెగాని యిప్పుడే అవసరము. లేవచ్చు ప్రజలకు తెలియదు గాన నట్లు ప్రకటించుట అవసరము రాజప్రతినిధిగారు నూడ నుడిచిరి తెలిపి.

క్రొత్త రైలులు:— బొంబాయినుండి బయలుదేరినట్టి యి, బయటినుండి బొంబాయికి వచ్చునట్టియు స్తీయరులలోని బాటపాటుల సౌకర్యమును తపాలాచెయవజేసిరి బల్లార్డు పియరునుండి కలకత్తా; మదరాసు, లక్నో, లాహోరులకు నాలుగు క్రొత్త రైలులు వేయబడె. క్రొత్త కేనివారును నిది బయలుదేరుచుండును. పిటన్నిటిలో మొదటి రికర్గలి పెట్టెలు విశేషముగ నుండును. ఉత్తరమున పెట్టె యొక్కొకటి యుండును. యూరపునుండి వచ్చువారు కది మనాబ్బాగ్గముగ నుండగలరు. ఎవంబు నెలలో మొట్టమొదట వచ్చు స్తీయ. ప్రయాణికు లీండ్లలో ప్రయాణము చేయగలరు. ప్రయాణికుల నీ స్పెషలు రైలుల్ల కంపుట్టు పి. అండు ఒకంపెనీ కారితో ఏర్పాటు లొనరింపబడినది ఈయేర్పాటుల గన్నిటికిని చాల వరకు తపాలా కంపెనీకుల డైరెక్టు జనరలు గారే కారణము

ఆగ్రాఖానుగారి సాక్ష్యము.

తెలుగు యిస్ట్రీక్ ఛార్జును వానిని మార్కుటకు పిలిపించెను. కావున వారివారి యభిప్రాయములను బట్టి వానిని మార్కుట కరగాకము లుండవలెనంద చేయవలయునని నియోజకాధికార నిర్ణయమును వారికి విహేతుకముగా చెప్పెను. వారు లోకముల కనిపించుచున్నది. వారు శ్రీలక్ష్మణుని నియోజకాధికార మిచ్చులేక. భేదాభిప్రాయము కలిగి పుట్టున ప్రభాభిప్రాయమునుబట్టి వ్యవహార నిర్ణయమును చేయు నిధికారమును వారియ్యులేదు. ప్రస్తుత దశయందు మూడవ భేదాభిప్రాయమునుబట్టి క్లౌస్ వోల్ నిర్ణయమును చేయుట కేంద్ర యొకపక్షతీని కల్పించుట సరదుము.

శివాన నిర్మలము

బొంబయి కాననంధ మండలి సభ్యులగు ఆంధ్రవిజ్ఞాని ఎస్. కామేశ్వరయ్య నియోజకాధికార నిర్ణయ సంఘమునా చేర్చబడిన నిహర నిర్బంధమును గుఱించి ఆక్షేపించుచు నొక తపలికను నడుర్పించిరి. పాతాబు, బొంబయి మధ్య పంగణాలలోని ఒట్టికములోని గాని గాగ్గినులులలోని గాని నియోజక గణములకు ప్రతినిధులుగ వేశ్యకలదనవారు ఆయానియోజక గణములనుండి కాపురముండితరలయు నని నియోజకాధికార నిర్ణయ సంఘమువారు నూచించియుండిరి. బంగాళము, చెన్నపురి కానన సభ్యులకు లేని యీ నిర్బంధము ముఖ్యముగ బొంబయికి మాత్ర మిక్కడగ నుండిన యెశల సభ్యులకు మిక్కిలిగ నుండును. నియోజకత్వము ప్రతినిధులను నియోజించుబయించు అధికమైన స్వేచ్ఛకు కలిగియుండుట కిది అధ్యంతరముగ నుండగలదు.

సర్ మృరేహమికు గారు.

శేషు శక్త వక్రేహమితగారు కూడ సాక్ష్య మిచ్చిరి.
 వారి సాక్ష్యము విషయమై వచ్చిన కంటివార్తలో ప్రారంభ
 మాటలు కొన్ని సంకతులు తెలుపబడలేదు. కంటివార్తలో
 తెలిసి నంతవరకును సంకతులకు ప్రాద మూర్ఖియమన్నాము.
 కరికాలనా నైపుణ్యము భారతీయులకు వ్యవసాయము
 బోయబడయే సంస్కరణముల సంకల్పము. వారిక్రామిక
 విప్లవభావమునగు నూతనాధికారమును భారత
 సుగ్రులకు వొప్పగించుటకు మాండుగనెం
 తయో పనిని జరుపవలసి యున్నది. ద్వంద్వ కరికాలనా వి
 భావముకంటె మాత్రమే విభావము నిర్ణయించుట కష్టమని
 హమితగారు నుడివీరి. క్రతుకము భారతీ ప్రభుత్వమునందు
 క్రమశాస్త్రీకాభిల సేవకు కూడదు బ్రాహ్మణేశ్వరులకు యె
 కుక్కర ప్రాతినిధ్య మిచ్చుట యుండు. కావనసభలందు బ్రాహ్మ
 ణ ప్రతినిధులనుంట్లును తస్మాదవలయును నిన్నుకాతులవారి
 కప్పువరుండి ప్రతి ధులను ప్రసాదించవలయును. వాక్రతిని
 ధులను క్రభుత్వమువారు నిర్ణయించవలయును. నియోజనాధికా
 రమును చక్కగ వినియోగించుటకు ప్రజల కింత త్వరలో సా
 ధ్యముకాదు. బ్రాహ్మణేశ్వరుల క్రభుత్వమునందు విశ్వాసము
 తొలగిపోయి క్రభుత్వమునాది శక్తియునందు కాంతిని కానాదుట
 కష్టము. విప్లవలకు భారతీయులకు సంకుష్టికలుగదని హమిత
 గారి యభిప్రాయము. సంస్కరణములు ప్రజేశ్వైక్యిక వైశ
 పనినైకసంకల్పముల లోతుక నే విధమైన యాయును చేయ
 కూడదు.

ఇండియా నై నికోడ్యోగలు.

అందఱు, జక్ష్ణి బరు 11:—బబ్బపడి గాని యాద్యములతో
దేబ్బకలిగిగాని యాద్యములకు కుకయోగింపవచ్చు నై నకొద్దో
గుణ శూన్యతకేములతో నీవిలు పనులకు గాని కొంత మిలిపి
వనియు కక్ష్ణిపడి నీవిలుపనియు గలనీయుండు ఉద్యోగముల
కుగాని కిరణాస్తుల నంపకయ్యవని మాంటేకు గారు పకటిం
చిరి. వైవిధ్యంబివేరితి యుద్యోగీయులు పెక్కుమందితో నుత్తర
క్రతుత్తరములు జరుపబడినవి గాని కొంతయంది వత్తరము
అందఱు, పోవు నేమో యును యాద్యోగమునను క్రకటన చేయ
బడిక.

५८

రుష్యా జర్మను సైన్యములు

అంశము, ఆక్షిప్తము 11.—కర్నూలు బెర్హాండ్ టెక్స్టైల్ మిల్స్ లోను నవీన్ స్పిన్స్ లోనును ముఖ్యముగా పనిచేసిన వారైన వారిని తెలుపబడినది. వారి ఆస్తివస్తువులను వెళ్ళగొని జర్మనీలోను సంగతి జనరలు వాండ్స్ గోట్టెబాగ్ లో మూట్టానుకు వలన తెలిసినది. ఆ సంబాధన మంతయు చాలబట్టి పత్రికలలో ప్రకటింపబడినది, బెర్హాండ్ టెక్స్టైల్ మిల్స్ లో చేరిన జర్మనీలో కోర్టునులో నిష్పతు స్వారసి యితడు తెలియబరచెను. వారిపుడు విదేశములకు మారి రనియు, వారిపై నేపథ్యత్వము

వారికి నధికారము లేదనియు మిత్రమంశలివాదులైనవనియు
మాత్రముననే ప్రభుత్వము వారు వారి సరటినుండి రప్పించి
బాలరనియు నతడు చెప్పెను.

మితమందలికి లేఖ నంపుట.

బెల్లెను కంఠిహస్త ఇట్లు తెలియబరచుచున్నది. అట్టి
 బహుశివ తేజోవిభావద్వండు విక్రమందలి క్రమింపులకు
 కర్ణులు బెల్లెంటుగా రోశిశబ్దాన్ని. దానియొట్టినున్నది.
 పశ్చిమసూర్యాస్తమింపులందలి నైశ్చయలకు నానుటదనకు
 టలనల అడేశము నాగ్రమియకొనియుండిన జర్మకునే నాను
 లతో నేను కొన్ని యువండికల గానించుకొంటిని. ఆయువం
 బడికల ప్రకారము వారు క్రమక్రమమున జర్మనీ కేగుట
 కంగీకరించి. ఇట్టియేర్పాటులు జరుగుచుండగా
 బ్రిటిషు ఎన్ఫోర్సుమెంట్ నైశ్చయలు, కిట్టె ప్రజేశములలో
 ప్రవేశించి జర్మకు నైశ్చయలస్థానే ఆయాప్రజేశములందుంచ
 బడిన నానైపుల నెరించి, అందువేరి బోలైనియుల నడచుట
 కవిమూలము నందు క్రొత్తమార్పులనే ననుసరింప నున్న
 వచ్చెను. నాజేశములతో విక్రమందలివా రొసరించుకొనిన
 2 దంబడికల ప్రకారము వారు నాకొన్నటిలో సహాయము జేసె
 దనని నేను కలంచుచున్నాను. జర్మకు బెల్లెంటెట్టుగాను
 బోలైనియుల పాలబడకుండ రిస్తానరిహద్దు రాష్ట్రముల
 గాపాడుటలో జర్మకు నైపులయూహ్యులును సహాయము
 నొసరించి గావున జర్మకు ప్రస్తుతమువారికి తమ చాల
 కృతజ్ఞులని వారి కోశిశబ్దంబి.

కర్నూలు బెర్హండ్జింగారి ప్రకటనము.

కోడవ హామీను, అక్టోబరు 11:— రీ గా నంబేకను—
కోర్లండు మాటాడేకములు రుప్యలోని వనియు తాను గరన్న
రు జనరలు చిరును వహించే ననియు కర్నూలు జ్యోతిషాంశ్చే
గారు ప్రకటించిరి.

రుష్యా, రంగమూలం

[illegible]

శుభము సానమున వెళ్ళవాలి నొక శ్రుతి విప్లవో
ద్యమము బయట జేరెను. ఆదిమ కొంతమంది సేవ్య గాండ్రు
ఆయుధముల బూని సోవియట్టు ప్రభుత్వము తొలగించి.
వారి టాష్కెం గా దిగి నేనుచున్నాను. క్రొత్తాల్లిక ప్రభు
త్వము సేవ్యరచివట్టు ప్రకటింపబడెను. రెడ్లు గార్లు వెళ్ళు
మంది వారిలో జేసుచున్నాను.

రహస్య యుద్ధము.

లండను, ఆక్టోబరు 8:—దెన్విను నేన పరజుతు 25 మైళ్ల దూరమునందున్నది. వారంబు కట్టణమును వారు నుట్టి దించిరి. ఆచట 10 వేల ముసివి 11 ఫీసులను 50 మరఫరం గులను ఒక సాయుధకటకును యితర సాయగులను వారు పుకొనినా.

తూర్పు రహదారి అడ్డంకు కోల్పోకు సేన ముందుకు
పోవుచున్నది. తురుష్క స్థానములై తురుష్కలకు బడి ప్రత్యేక
ప్రభుత్వము నేర్పవలసి బోర్ని విడు ప్రభుత్వము తో! వేసి,
బోర్ని విడు సైనికులుగూడ రైతులతో చేరుచున్నాడు.

రీగాను త్పజించుట.

ప్రాజాపతే, అక్టోబరు 11:— ఎస్తానియూవారిటుల ప్రక
టింపిరి తెట్టుండు ప్రభుత్వమువారు రీగాను వదలిపెట్టి రూ
డెను పోషింపుపట్టబడునట్లు కల్పింపియి. ద్వీవాదిని దాటి
తెట్టుండుపైనితలు వెనుకనుమరలిరి. వారు నదికడద్రవముగనుండి
వంశెవలకు ధ్వంసముచేసి వాని మొగలందు నిలువబడి యుం
ద్రముచేయుచున్నార. ఉభయముల నెరిమిద నొకరు కత
ఘ్నులు ప్రేక్షింపినచున్నార. జర్మనులు రీగాపట్టణముమీద
కొఁఘ్నులను ప్రయోగించుచున్నార. చిహనములుకూడ బాం
బులు వేయుచున్నది.

శ్రీ భారతీవులకు భాండాగారము, విజయము— మా
భాండాగారమునందు జవీనన రాత్రుచుహోత్సవము గావించ
బడినది. శ్రీముత ఆయుర్వేదవేత్తలకు ఆకొండి రామమూర్తి
గారి అధిపత్యమున నభిలష జరుపబడినది. సుమారు 50 మంది
సమావేశమయి, మొదటి దినమున జేదల రామమూ
ర్తిగారు జేదములయొక్క ప్రాయశ్చిత్తము గురించియు, పా
లంకి వేంకటసుబ్బారాయణాస్త్రిగారు సంస్కృత భాషను
గురించియు, రెండవనాడు శ్రీముత ఆకొండి రామమూర్తి
గారు ఆయుర్వేదమును గురించియు మూడవనాడు ఆకొండి
రామానధానిగారు స్మార్తకర్మాగ్రహరముల పాఠోపద్యమును
గురించియు ఉపన్యసించిరి. మూడు రోజులును అగ్రాసనాధి
పతిగారి సాంఘిక నీతివిషయములయిన అంత్యోపన్యాసముల
తో నభిలష జరుగదముగా నెరవేర్చబడినది. దశమి నాడు మా
గ్రామచుండలి సంస్కృత పాఠశాలాధిపాధ్యక్షులకు బాలబాలిక
లను కరిషించినాడు. ఉత్తీర్ణులయిన 25 గురికి ఛాండి పెండి
తో చేయబడిన తరకములు బహుమతి లిఖ్యబడినవి. ద్వాద
శి నాడు వీరబల తపస్వి పదానము చేయబడినది— వేంకటరావు.

212 మఱుమ్మోలు, మఱుబిల్లింగు పోను, వద్రాను.

పోస్తుబాత్తు నెం. 212, మదరాసు.

World's News.

(Reuter's Agency.)

England Joint Committee. Sir Murray Hammick Favours Dualism. Advocates Better Non-Brahmana Representation.

LONDON, October 10. Giving evidence before the Joint Committee "Sir Thomas Holland said that one of the greatest difficulties of reform scheme would be to find capable administrators. Much spade work must be done before the new Ministers could be saddled with an entirely novel policy in the industrial development. Sir Murray Hammick said he was unable to find a better method than dualism. The Government of India should not be dualized at present. Better representation of Non-Brahmins should be provided, and the number of Brahmin seats in the Council should be limited. Out-castes should be given larger representation by nomination. Anything like a referendum would not be understood at present; in the Non-Brahmins lost confidence in the Government's keeping the balance between the Brahmins and Non-Brahmins a most dangerous feeling would arise. He feared that the Bill would not satisfy the Indians. He thought that fifteen years should elapse before any change was made over the reforms.

New Imperial Department of Industries.

LONDON, October 11. The "Times" understands that Sir Thomas Holland is going to India shortly to organise a new imperial department of industries. The "Times" supports his evidence yesterday before the Joint Committee of opposing the making of a new department a transferred subject.

'Times' on Afghan Control of External Relations.

LONDON, October 11. The "Times" condemns giving the Afghans control of the external relations also what it calls "apparently calculated and the unpardonable delay of the Government of India in revealing that this great concession had been made." The "Times" says that Sir V. Chittenden's words in 1903 are truer to-day than then namely that Kabul is the very last place we should willingly suffer to be transformed into a centre of diplomatic rivalry. The paper remarks that the choice of grant to conduct negotiation was not good and that an obvious man for the job was Mr. Ross Keppel.

Next Relief Ship to India.

LONDON, October 11. The "Kaisar-i-Hind" has left for India carrying nineteen hundred troops and 240 civilians. There would have been fewer of the latter but the Government at short notice placed a number of berths at the disposal of P. and O. The next relief ship to India will be "Loyalty" and the India Office is making arrangements for her sailing. It is suggested that the liners "Egypt" and "Kalyan" should be employed to carry urgent cases to India including business people. Both ships are well fitted with ambulance accommodation.

Race Suicide in the West. Sir Rider Haggard's Views.

LONDON, October 11. Sir Rider Haggard, giving evidence before the National Birthrate Commission, dwelt on the danger of artificially keeping down birth, which was now widespread in even western nations except perhaps Russia and Germany. He expressed the opinion that unless a startling change happened, the Western races within the next two centuries would be submerged beneath a great new influx from the teeming myriads of the East. He doubted the effectiveness of appealing to the conscience of the Empire to stop this race suicide but he thought the State might stamp out diseases tending to sterilize the race and also subsidize motherhood, and as a desperate ultimate resort, the State could directly or indirectly bring up all children, even holding out a kind hand to those not born in wedlock.

Russia

The Russo-German Forces. General Von Der Goltz's Explanation.

LONDON, October 11. Col. Bermond is described in Berlin as the Generalissimo of the West Russian Volunteer Army, but that army is largely German is confirmed by an interview with General Von Der Goltz at Mitau, published in the Hamburg papers. He said that only German soldiers who had joined Bermond were remaining in Courland. He added that they were now foreigners whom no Government could recall at the Entente's orders.

Note to Entente Powers.

A Berlin telegram states that Col. Bermond handed a Note to the Entente representatives at Mitau on the 3rd October, in which he says that, as head of the Russian army in the Western Provinces, he concluded an agreement with the commanders of German troops occupying the country, guaranteeing the gradual withdrawal of their troops to Germany, but Lett and Estonian troops violated the neutral zone and attacked his troops, which were replacing the German posts. He has, therefore, been compelled to occupy a new line, which will facilitate the advance against the Bolsheviks, and he

hopes that the Allied Powers will support him in accordance with the treaties concluded with "My Country". Col. Bermond has also sent a note to the German Government expressing "Russia's thanks for the unforgettable services that the German troops have rendered in saving the Russian border provinces from Bolshevism".

Col. Bermond's Proclamation.

LONDON, October 11. COPENHAGEN:—A Riga message states that Col. Bermond has proclaimed Courland and Mitau as belonging to Russia and has assumed the title of Governor General.

Bermond's Forces Capture Riga Suburbs and Dwina Bridge.

LONDON, October 11. BERLIN:—The "Lokalanzeiger" learns from Libau that after severe fighting in the marches before Riga Col. Bermond's forces yesterday morning captured the suburbs of Riga and this morning captured Thorensburg by assault and occupied the Dwina bridge.

Lett Troops Abandon Left Bank of Riga.

LONDON, October 12. COPENHAGEN:—The Lett Press Bureau learns from Riga that, under a strong pressure of the superior German forces, the Lett troops have abandoned the left bank of Dwina. The enemy is now in the suburbs but the Letts hold the right bank of Dwina. The Estonian armoured trains arrived during the night to assist the Letts who are determined to do their utmost to hold Riga until the arrival of reinforcements.

Bolsheviks Arrest Zionist Executive Committee in Petrograd.

LONDON, October 12. Reuter is informed that the Zionist Executive Committee in Petrograd and other prominent Zionists have recently been arrested by the Bolsheviks on account of Entente sympathies.

Many Lettish Troops Join Col. Bermond.

LONDON, October 12. BERLIN:—The "Lokalanzeiger" Mitau correspondent says that many Lettish troops have joined Col. Bermond. A telegram from Koenigsberg states that strong Estonian columns are marching from Segewald towards Riga. The Lokalanzeiger learns that the British fleet has departed from Riga.

Col. Bermond Declared a Traitor. Expelled from Army.

LONDON, October 12. STOCKHOLM:—General Judenitch in order of the day has declared Bermond to be a traitor and has expelled him from the army.

Lenin's Assassination Report Denied.

LONDON, October 12. A Helsingfors message from Reval denies the report that Mr. Lenin has been assassinated but states that he has lost all influence, and has been imprisoned by his colleagues lest he should try to free the country.

Russian Fronts.

Situation Reviewed.

SIMLA, October 13. The following telegram has been received by the Associated Press dated the 8th instant, with regard to the situation in Russian fronts:—

In South Russia, General Denikin's advance continues rapidly. His forces are now within 25 miles of Orel. Further east he has surrounded Voronezh, an important town of great strategic value. His captures in this area are reported to be 10,000 prisoners, 11 guns, 50 machine guns, an armoured car and other materials.

In East Russia the advance of Admiral Kolchak continues along the whole front.

In Turkistan, a counter-revolution has broken out in Ferghana, where it is reported, that a peasant army has overthrown the Soviet Government and is advancing towards Tashkent. A temporary Government is said to have been proclaimed. Many Red Guards are discarding their allegiance and joining the peasants.

France

Failure of French Offensive in Champagne.

Sensational Revelations in French Chamber Debate.

LONDON, October 11. PARIS:—The debate in the French Chamber to-day led to sensational revelations regarding the failure of the French offensive in Champagne in April 1917. M. Painleve the then minister of war, told the Chamber that Germans discovered plans, with the result that the offensive was smashed before reaching the German's second line. The French during the ten days lost thirty-four thousand killed and thirty thousand wounded. The premier M. Briand dramatically intervened in the debate declaring that on the authority of the British and French governments, General Nivelle took command of the French and British armies in January 1917, and was entitled to give instructions to F. M. Haig. What then happened is wrapped up in obscurity, but a French paper publishes a letter purporting to have been written by M. Briand to Mr. Lloyd George complaining of the tendencies of F. M. Haig to evade his instructions thus rendering the unity of command impossible.

Peace Treaty and Anglo-Franco- American Treaty.

French Senate Unanimously Adopts.

LONDON, October 11. PARIS:—The Senate has unanimously adopted the Peace Treaty and Anglo-Franco American Treaty.

America

Aerial Flight.

LONDON, October 13. NEW YORK:—In the transcontinental aerial Derby, Lt. Mr. Maynard was the first to arrive in San Francisco from Mineola. It is unofficially estimated that his actual flying time for 2701 miles was 1492 minutes 55½ seconds. Major Senat and Lt. Kiel have arrived in Mineola from San Francisco being the first eastbound fliers to complete the flight.

Germany

Free Passage Permits for German Ships in Baltic Provisionally Withdrawn.

LONDON, October 12. BERLIN, October 11th:—According to a Stettin Abend post telegram from London has reached the German Government and has been retransmitted to the Baltic Port, the authorities informing them, that owing to the attack on Riga, free passage permits for German ships in the Baltic are provisionally withdrawn. All ships now in the Baltic must be recalled. No other ships are permitted to put to sea. All vessels encountered in the Baltic are liable to seizure.

German Troops Bombard Riga with Artillery from Aeroplanes.

LONDON, October 12. ST. CROIX, October 11th:—An Estonian communique reports that the Lettish Government has left Riga and gone to the station of Rodenpois. The Lettish troops have retired across Dwina and have blown up bridges taking up their position on bridgeheads. Artillery and machinegun fire is now going on between the Lett and German troops. The latter are bombarding Riga with artillery and from aeroplanes.

Stormy Scenes in National Assembly. Startling Allegations of Receiving Arms.

LONDON, October 11. BERLIN:—Stormy scenes took place in the National Assembly to-day, when the independent socialist Her Hencke condemned the suppression of independent socialist newspapers, and made startling allegations that the students societies, ex-soldiers societies, rifle club gymnastic societies and farmers were receiving arms in large numbers which was a violation of the Peace Treaty. There were indignant shouts of "you are hounding Entente soldiery against Germany." Her Hencke retorted that he was speaking the truth. The nationalist Mr. Heintz admitted that his party was striving to establish monarchy. Minister David reminded the house that monarchy had plunged Germany into deepest misery.

Australia

Australian Budget.

LONDON, October 12. MELBOURNE, October 8th:—In the Federal House of Representatives Mr. Poynton introducing the budget said that revenue for 1918-19 was 44 millions sterling and expenditure forty-five millions. War expenditure totalled 311.13 millions. The estimated deficit for 1919-20 was 8½ millions. Public debt of the Commonwealth and States was 708 millions.

Old Age and Invalid Pensions Increased.

No new taxation was announced but the old age and invalid pensions were increased from 1-2/6 to 15 weekly.

Government Shipping Programme.

The Government's shipping programme provided for twenty steamers of six thousand tons, three of which have been launched, and for vessels of three thousand tons, all of which are being built and five steamers of twelve thousand tons will be constructed in England.

Rumania

Allied Note to Rumania Moderate and Conciliatory.

LONDON, October 12. PARIS, October 11th:—The Allied note to Rumania is moderate and conciliatory in tone. It reviews the points on which Rumania disagrees with the Entente and explains the reason for insertion in the treaty of the clauses relating to the minorities. It provides that special commission which will be appointed to-day shall examine the Rumanian requisitions in Hungary, and declares that the Allies do not consider that Friedrich Government represents the will of the Hungarian nation. It emphasises inconveniences owing to Rumania's delay in signing the Austrian Treaty.

Fiji Islands

Suva, a Pacific Naval Base.

LONDON, October 12. SUVA (FIJI ISLANDS). Admiral Jellicoe arrived here to-day and was met by the fleet of sailing canoes and welcomed by the native chiefs. Admiral Jellicoe in the course of his speech, suggested that Suva would probably be a Pacific Naval Base.

Scotland

Rectorship of Glasgow.

LONDON, October 11.
Mr. Bonar Law will be a Uniate, and Mr. Bertrand Russell, a socialist, is a candidate for rectorship of Glasgow University. Election will be held on October 25th.

Switzerland

By Air to Geneva.

LONDON, October 12.
Travel agent M. P. F. started at 8-15 in a morning for Geneva on the first stage of his Paris to Melbourne flight.

Turkey

Turkish Situation. Another Troublesome Problem.

The Nationalist Movement.

CONSTANTINOPLE, October 10.
The situation in Turkey is becoming dangerously complicated, and the Allies may soon be confronted with another troublesome problem. The real object of the Nationalist movement, headed by Mustafa Kemal Pasha, the speed of which led to the fall of Hamed Fend Fasha's Cabinet, and the formation of a Provisional Nationalist Ministry, is to uphold the integrity of the Empire. The leaders of the movement oppose European mandate, though apparently they would accept a mild form of mandate as there is no reason to believe that it is the peace terms with the Nationalist programme, the Government may be compelled to refuse to sign the Peace Treaty.

General

LONDON, October 11.
H. H. The Aga Khan had a lunch with the King and Queen to-day.
The Maharani of Baroda has arrived in London.

Indian Telegrams.

(ASSOCIATED PRESS)

Simla

Railway Conference.

SIMLA, October 13.
The Railway conference commenced its sessions at Simla to-day with 40 members being present. By the invitation of the President the Hon'ble Member for Railways, Sir George Barnes, K. C. B., and the President, Sir Arthur Anderson and members of the Railway Board were present. At the opening of the meeting the President of the conference, Lieutenant Colonel H. A. Cameron in the course of his speech referred among other questions to a general wagon pool and central control and said should the Indian Railway Conference Association decide it as desirable he would suggest the formation of a committee, preferably of traffic and carriage department officers, presided over by a senior Agent as president, with an experienced audit officer as secretary, to investigate the scheme in detail and submit a report to the conference. The idea of control was not a new one as it was discussed as far back as 1917 at Jubbulpore by a committee on which most of the broad gauge railways principally interested were represented and at which much valuable ground was covered and valuable suggestions made. The necessity of control in a country of England's dimension lately came to the front and became practically an acknowledged fact.

Sir George Barnes.

Sir George Barnes then addressed the conference and spoke in terms of great appreciation of the efforts which the railways made during the war. He said—I was talking to His Excellency the Viceroy on the subject on Friday. He said—Can you get the railways conference to put together a few items relating to the work which railways have made during the war? If railways will kindly provide the material we can get that put into form. In fact His Excellency is anxious that railways should do what they have never done before. That is, they should blow their own trumpet a little. (Laughter) If you give the facts the facts could be set out in a more or less picturesque way and the public will find it easier to understand what has been done.

Postal Specials.

SIMLA, October 13.
The Director-General of Posts and Telegraphs has arranged with the various Railway Companies concerned to put on special mail and passenger trains in connection with the incoming and outgoing mail steamers at Bombay. Four special postal trains connecting with incoming steamers will leave Ballard Pier for Calcutta, Madras, Lucknow and Lahore (via the Bombay-Baroda and Central India Railway and Amalga). Similar trains will leave Calcutta, Madras and Lahore and run on to Ballard Pier in connection with the outgoing steamer every Saturday. All these trains will have good first class accommodation, and will be provided with refreshment cars, which will prove a great boon to the travellers who come from Europe. It is proposed to commence the new special services from the first incoming steamer in November, and arrangements are being made with the P. and O. Steamship Company to book for special trains.

Calcutta

Fire at Calcutta.

CALCUTTA, October 13.
Last night at ten a fire took place at No. 6 Jetty of the Port Commissioners on Strachey Road. It was used as an import godown for the storage of goods arriving from the Far East. At the time of the fire it was well stocked with piece goods and other articles discharged by the Japanese steamer "Kwaishin". After four hours, the fire was brought under control. The contents of the shed had been almost completely burnt. The amount of damage has not yet been ascertained. All goods destroyed were covered by insurance.

Mysore

Mysore Industrial Exhibition. Still Drawing Large Crowds.

MYSORE, October 13.
The Dussarah Industrial and Agricultural Exhibition continues to attract crowded gatherings every evening. As at present arranged the Exhibition will be closed on the 15th, but all the exhibits will be kept in the same state till the conclusion of His Excellency's visit to Mysore, when His Excellency is expected to look round the Exhibition. The exhibits of this year have been chosen generally from the various parts of the State and represent mainly the result of the activities of the Mysore Economic Conference since its inception a few years ago. Government departments, such as Agricultural, Educational and Industries and Commerce, with all of which the Economic Conference co-operated vigorously, sent in numerous exhibits giving an idea of the agricultural and industrial development in the State. In the Educational Court could be seen exhibits which show the results of home industries and activities in the Mysore State. This Court also gives an idea of the nature of technical education at present imparted in the schools in the State and some of the leather goods from the Central Panchama Institute of Mysore and Panchama schools in other parts of the State, rattan and other work from the deaf and dumb institution, in addition to various articles of every day domestic use made by girls' schools in the State are worth mentioning. The interesting sections in the Department of Industries and Commerce are exhibits from the Government Weaving Factory and Government Soap Factory. The exhibits in the Forest Department included important raw products and wood useful for the manufacture of matches and pencils and timber useful for aeroplane purposes. Exhibits of sagadi lac and its products are also included in this section. A large number of visitors are attracted to this section, where khadda operations and timber transport in the forest are shown. A useful section of the exhibition is that relating to public health and sanitation arranged by Dr. Karve, Health Officer of Mysore, at the instance of Dr. A. K. Puri, Sanitary Commissioner in Mysore. The model housing and drainage arrangement, models of sanitary appliances, charts and diagrams to help sanitary education and diagrams and models on disease prevention and public health, are seen in the midst of exhibits in this section. Departments of Agriculture, Sericulture, Public Works and Commerce have all sent in exhibits showing the directions in which developments are being made. The third Princess of Mysore and Srimali Subbarma of Maharani's College, President and Secretary of the Women's Section of the Exhibition, respectively, have collected in this section a variety of objects of both artistic and utilitarian interests and have arranged them in an attractive manner so as to enlighten women who are daily visiting the Exhibition. During the past fortnight two days were specially reserved for goshaladies. The exhibits in other stalls are also arranged in such a manner as to help the visitor to obtain all particulars of the different kinds of products of the Mysore State. The Loan Section of the Exhibition is the centre of attraction where objects of art and antiquity are kept on view. The principal exhibitor in this section is Sirdar M. N. Balraj Urs, Secretary of the Exhibition Committee, who has exhibited several collections of antiquarian interest.

News in Brief.

BOMBAY, October 13.
The P. and O. "Nellore" with the mails of the 18th September, and passengers arrived here this morning.

Dr. Ziauddin Ahmed, Principal, Aligarh College, will preside over the session of the Burma Muslim Educational Conference in Rangoon.

With a view to the Government taking over the St. Bartholomew's Hospital, the Government has called upon the Ootacamund Municipal Council and the Nilgiri District Board to state whether they will contribute between them one-third of the average annual expenditure of Rs. 24,000.

A large consignment of aeroplane spare parts and 400 drums of special benzoline have arrived in Rangoon preparatory to the arrival of the Italian aviators. Nothing is known yet about the date of the arrival of any of the aviators, says a Rangoon correspondent.

AHMEDABAD, October 13.
To-day the first Tribunal delivered three judgments in three of the police chowkies burning cases. In Kikabhat chowky case accused Mahadev Sakaei Chand was sentenced to pay a fine of Rs. 500. Accused Mangal Brijal was sentenced to five years imprisonment. In this case Rao Bahadur Setalvad, one of the members of the tribunal, differed from his colleagues. He felt reasonable doubts about the guilt of the accused, Mangal, and was for acquitting him. In Lunswada police chowky case all the four accused were acquitted. In Popatiavad chowky case each of the four accused were sentenced to five years imprisonment.

The two-masted schooner "Seikveta" which left a Burmah port some time ago with a cargo of timber for Calcutta was due to arrive in port on the 18th of the last month, but was only towed in yesterday from Saugor by the Port Commissioners steamer "Release" and

anchored at the swinging moorings at Hastings. The schooner while in the Bay, was caught in the recent disastrous cyclone. The vessel had her two masts torn away and limped into Saugor under jury-mast. There were no lives lost.

RANGOON, October 13.
Speaking at the annual conference of the Baptist Mission in Burma, Dr. Gilmer, Principal, Judson College, Rangoon, emphasized the importance of education in the citizenship in view of the forthcoming introduction of responsible Government and difficulties of teaching rural population the right use of suffrage. Students must realize the importance of social morality when they go into the world as adults and must not expect the impossible of municipal or legislative councils. A department of political science should be opened in Colleges. Failure even in municipal politics must be avoided. The economic development of the province must be considered in educational matters and teaching must be less exclusively bookish.

BOMBAY, October 14.
The Bombay Municipal Corporation devoted a whole afternoon to the consideration of the Report of the Election Committee regarding the question of revising the constitution of the Bombay Municipality. The main question involved was whether there should be two separate electorates as suggested by the Committee, one for rent-payers and another for rate-payers or whether there should be one general constituency of rent payers as recommended by the Government. The discussion was not concluded when the Corporation adjourned till Thursday next.

DARJEELING, October 13.
The Conference of the Commissioners of Divisions and Secretaries to the Government and Heads of Departments is at present sitting in Darjeeling to consider various matters of policy and administration submitted to it by the Government. The Conference was opened by His Excellency who in the course of his address laid stress upon the importance of making progress simultaneously in the sphere of local self-government and of public health. He announced the formation at a very early date of a committee of sanitary and medical experts and of the representatives of local self-governing bodies to examine central organizations which the Government possesses for dealing with public health and to make recommendations with regard to it. He asked the Conference to advise the Government on questions of vaccination which in Bengal was both uneconomical and ineffective. Coming to the question of water supply he said that its solution depended upon the adoption of rational policy by local self-governing bodies. The Local Self-government Act should make it possible to adopt the theory underlying English practice, namely that water supply is a matter of local concern and should be paid for by those who actually are benefited by it. Coming to the question of primary education, His Excellency said that recent statistics showed that twelve lakhs of boys or approximately half the boys of primary school age were receiving some sort of education at a cost of Rs. 40,00,000 yearly, but the whole structure lacked system. The majority of primary schools sprang up or no organized plan. It was quite clear therefore that one of the first things to be done was to introduce system where blind chance reigned. His Excellency asked the Conference also to consider the question of trained teachers to staff these schools.

BOMBAY, October 14.
It is stated that the Government have purchased a piece of land measuring 3,00,000 square yards for Rs. 12,00,000 at Goregaon for erecting an aerodrome.

కానుకలు:—సంయుక్త రాష్ట్రములందలి శ్రమిస్తో
వ్యవసాయ శ్రమ క్రింది యువోన్ములనుండి కానుకలు గ్రహించ
కూడదు. అది కాశేతరులనులనగ్గ్రహించుకొనుదియయినను
తామేమియు తెలుకడదుకొనలేదని సంయుక్త రాష్ట్రముల
దొరకనూనాన గ్రహించి.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కార్యాలయమున వెలకుదొరకు పుస్తకముల జాబితా.

1. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సంవత్సరాది సంచికలు.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ చరిత్ర వివరణలతో నిండియుండును.

మొదటి సంచిక	వెల ప్రతి 1-8	1-0-0
రెండవ " "	" "	1-0-0
మూడవ " "	" "	1-0-0
చాలవ " "	(కొద్ది పుస్తకము)	1-8-0
చివర " "	" "	1-0-0
ఆరు " "	" "	1-0-0

ఇందు విశేష మహాసంగ్రహ చరిత్రము
నిక్షేపము.

ఏడవ సంచిక	వెల ప్రతి 1-8	1-0-0
ఎనిమిదవ " "	" "	1-0-0
తొమ్మిదవ " "	" "	1-0-0
పదహార " "	" "	2-0-0

8, 9, 10 సం॥లలో ఆయా సంవత్సర
ములలో జరిగిన సంగ్రహ వివరణలతో సంక్షిప్త
వర్ణన వివరణలతో ముద్రితము యున్నది.
ఈ పదిసంచికలను ఏక కాలమున కొనుపారిత
మొత్తము 10-0-0 యిచ్చెదము.

2. ఆంధ్రోద్యమము.

ఇందు ఆంధ్రమున సభాస్థలముల యావ
స్థానములు, ఆయా సభాస్థలముల యావస్థాన
ములు పేర్ల చరిత్రములు, చిత్త శిల్పములు
సలక్షణముగా చక్కని రైలింగ్ పెద్దలక్షణము
లతో ముద్రితము యున్నది. వెల ప్రతి 1-8 1-8-0

3. ఆంధ్ర సర్వకళాశాల: విద్యాప్రవృత్తి.

ఇది శ్రీమతి కట్టమంచి రామలింగా రెడ్డి
శా: విరచితము వెల 0-4-0

4. ఆర్థిక శాస్త్రము.

దయ్యముల సద్భావమును గురించిన శాస్త్ర
యచర్చ, పా. జగన్నాథస్వామి బి. ఎ. గారి విర
చితము వెల 0-8-0

5. శారదాంబ.

సంఘములచేత సంస్కరణమునకు మార్గ
మించు చూపబడినది ఇది శ్రీ భర్తృహాస్తి యావ
శా: విరచితము వెల 0-4-0

6. శ్రీరామ విజయము.

ఇది ఏదోకముల చక్కని శా: విరచితము. శోక
లై శోకములను రావు బి. ఎ. గారిచే వ్రాయ
బడినది వెల 0-8-0

7. అమృతవల్లి.

1-4-0

8. బుద్ధ చరిత్రము.

0-8-0

విజ్ఞానచంద్రికా తదితర పత్రికలలో బహు
మతులను బడిన కంఠపత్రము కనకమ్మగారిచే ఆను
వాదించబడినది.

9. కవిత్వ శాస్త్రము విచారము.

శ్రీమతి కట్టమంచి రామలింగా రెడ్డి ఎం. ఏ.
శా: విరచితము వెల 1-8-0

10. తృణాంశము.

0-4-0

11. శైవాలిత.

0-4-0

రామలింగా రెడ్డిగారిచే విరచితము.

12. ఏక భావాలిత ప్రశంస.

0-4-0

13. ఆంధ్రోద్యమము.

ఆంధ్రోద్యమ శాస్త్రమును వెలుపు చిన్ని పాత్రము 0-2-0

14. ఘోషాలిత చరిత్రము.

0-1-0

15. ఏక భావాలిత ప్రశంస.

0-4-0

(హస్తకర్తల నేను)

చిరునామా:—

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కార్యాలయము

పోస్టు బాక్సు 212 మద్రాసు

మలయ చందనము

గనేరియా అను సెగోగమునకు వ్యత్యాసము.

పద్యము లేదు. ఏది శాస్త్రోక్తమైనది
ఎటువై, తెలుపు, వచ్చు, అను మూ
డు విధముల సెగోగమును మూడు
భాగాలుగా విభజించును. అనేక రాజ
కుటుంబములలో వాడబడిన గొప్ప
ద్రవ్యము. వెల ప్రతి 1-8 రు 2-0-0.

(1251)

గంధర్వశాస్త్రము, రాజమండ్రి.

మంచి గుణముగల శాస్త్రీయమధములు.

బృహత్ మంజుష్టాదికావ్య

రత్నమును శుభ్రపరచుటలో ప్రత్యేకమైనది.
1/2 పాను సీసా రు 0-12-0.

చంద్రవభ గుటి

మూత్రవ్యాధుల యందు అమోఘముగ
వనిచేయును. తులం 1-8 రు 1-0-0.

వానవలేహము

దగ్ధనకు మంచిమందు.
1/2 పాను సీసా రు 0-10-0.

వ్యవహారములన్నియునాంగ్లేయభాషలో
విరుచనలయును.

జాంఘా ఫార్మ్యూటికల్

వర్ణము

ఆయుర్వేద యావధముల జేయువారు
బొంబాయి నెం 13.

The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Ayurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13.

పాశ్చాత్య వేంకటాచలపణితులవా
ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములు.

1. అష్టివిలాసము:—అష్టివిలాసము శాస్త్రము
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 2.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 3.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 4.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 5.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 6.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 7.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 8.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 9.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 10.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 11.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 12.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 13.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 14.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 15.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 16.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 17.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 18.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 19.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 20.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 21.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 22.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 23.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 24.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 25.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 26.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 27.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 28.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 29.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 30.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 31.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 32.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 33.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 34.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 35.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 36.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 37.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 38.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 39.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 40.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 41.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 42.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 43.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 44.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 45.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 46.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 47.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 48.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 49.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 50.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 51.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 52.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 53.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 54.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 55.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 56.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 57.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 58.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 59.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 60.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 61.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 62.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 63.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 64.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 65.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 66.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 67.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 68.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 69.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 70.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 71.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 72.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 73.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 74.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 75.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 76.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 77.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 78.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 79.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 80.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 81.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 82.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 83.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 84.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 85.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 86.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 87.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 88.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 89.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 90.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 91.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 92.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 93.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 94.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 95.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 96.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 97.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 98.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 99.
అష్టివిలాసము రచయితల నిరంకుశము యున్నది. 100.

2. శ్రీరామ శాస్త్రము:—శ్రీరామ శాస్త్రము, గంధుల శాస్త్రము
శ్రీరామ శాస్త్రము మంచిమందు. సీసా 1-8 0-8-0, రు 2 1 ఇళాం.

3. శ్రీరామ శాస్త్రము:—శ్రీరామ శాస్త్రము, గంధుల శాస్త్రము
శ్రీరామ శాస్త్రము మంచిమందు. సీసా 1-8 0-8-0, రు 2 1 ఇళాం.

4. శ్రీరామ శాస్త్రము:—శ్రీరామ శాస్త్రము, గంధుల శాస్త్రము
శ్రీరామ శాస్త్రము మంచిమందు. సీసా 1-8 0-8-0, రు 2 1 ఇళాం.

5. శ్రీరామ శాస్త్రము:—శ్రీరామ శాస్త్రము, గంధుల శాస్త్రము
శ్రీరామ శాస్త్రము మంచిమందు. సీసా 1-8 0-8-0, రు 2 1 ఇళాం.

6. శ్రీరామ శాస్త్రము:—శ్రీరామ శాస్త్రము, గంధుల శాస్త్రము
శ్రీరామ శాస్త్రము మంచిమందు. సీసా 1-8 0-8-0, రు 2 1 ఇళాం.

7. శ్రీరామ శాస్త్రము:—శ్రీరామ శాస్త్రము, గంధుల శాస్త్రము
శ్రీరామ శాస్త్రము మంచిమందు. సీసా 1-8 0-8-0, రు 2 1 ఇళాం.

8. శ్రీరామ శాస్త్రము:—శ్రీరామ శాస్త్రము, గంధుల శాస్త్రము
శ్రీరామ శాస్త్రము మంచిమందు. సీసా 1-8 0-8-0, రు 2 1 ఇళాం.

9. శ్రీరామ శాస్త్రము:—శ్రీరామ శాస్త్రము, గంధుల శాస్త్రము
శ్రీరామ శాస్త్రము మంచిమందు. సీసా 1-8 0-8-0, రు 2 1 ఇళాం.

10. శ్రీరామ శాస్త్రము:—శ్రీరామ శాస్త్రము, గంధుల శాస్త్రము
శ్రీరామ శాస్త్రము మంచిమందు. సీసా 1-8 0-8-0, రు 2 1 ఇళాం.

11. శ్రీరామ శాస్త్రము:—శ్రీరామ శాస్త్రము, గంధుల శాస్త్రము
శ్రీరామ శాస్త్రము మంచిమందు. సీసా 1-8 0-8-0, రు 2 1 ఇళాం.

12. శ్రీరామ శాస్త్రము:—శ్రీరామ శాస్త్రము, గంధుల శాస్త్రము
శ్రీరామ శాస్త్రము మంచిమందు. సీసా 1-8 0-8-0, రు 2 1 ఇళాం.

13. శ్రీరామ శాస్త్రము:—శ్రీరామ శాస్త్రము, గంధుల శాస్త్రము
శ్రీరామ శాస్త్రము మంచిమందు. సీసా 1-8 0-8-0, రు 2 1 ఇళాం.

14. శ్రీరామ శాస్త్రము:—శ్రీరామ శాస్త్రము, గంధుల శాస్త్రము
శ్రీరామ శాస్త్రము మంచిమందు. సీసా 1-8 0-8-0, రు 2 1 ఇళాం.

15. శ్రీరామ శాస్త్రము:—శ్రీరామ శాస్త్రము, గంధుల శాస్త్రము
శ్రీరామ శాస్త్రము మంచిమందు. సీసా 1-8 0-8-0, రు 2 1 ఇళాం.

16. శ్రీరామ శాస్త్రము:—శ్రీరామ శాస్త్రము, గంధుల శాస్త్రము
శ్రీరామ శాస్త్రము మంచిమందు. సీసా 1-8 0-8-0, రు 2 1 ఇళాం.

17. శ్రీరామ శాస్త్రము:—శ్రీరామ శాస్త్రము, గంధుల శాస్త్రము
శ్రీరామ శాస్త్రము మంచిమందు. సీసా 1-8 0-8-0, రు 2 1 ఇళాం.

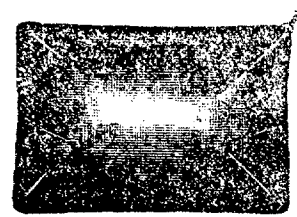
18. శ్రీరామ శాస్త్రము:—శ్రీరామ శాస్త్రము, గంధుల శాస్త్రము
శ్రీరామ శాస్త్రము మంచిమందు. సీసా 1-8 0-8-0, రు 2 1 ఇళాం.

19. శ్రీరామ శాస్త్రము:—శ్రీరామ శాస్త్రము, గంధుల శాస్త్రము
శ్రీరామ శాస్త్రము మంచిమందు. సీసా 1-8 0-8-0, రు 2 1 ఇళాం.

ఆశ్చర్యములో నాశ్చర్యము.

విశేషమైన గాలి తలగడలు.

పీటియందుండు కొత్తయొక్క మరచివల పీటియొక్క
కావలసినవల గాలిని నింపుకొని మరచివల మునుపటివలె తిరిగి

చిన యెడల మిక్కిలిసాఫ్త
కరమైన తలగడలు ఉండును. ఆ
కర్మచేతనప్పుడు మరచివల
గాలియంతయు పోయినట్లే
జేబులో గాలి ఒడియందు
గాని యుండుకొనవచ్చును.
ఇది శోభాధ గలవారికిని,

ప్రయాణికులకును తదితర ప్రవాసావాసమునకును మిగుల
ప్రయోజనకరమైనది. ఒకపాటిపీటియొక్క సాఫ్తమును పొందును
తలగడలు 1-8 అణాలు 0-8-0, తలగడలు ప్రత్యేకము.

(536) చిరునామా:—ధనలక్ష్మి కంపెనీ,
నెం. 6, వెంకటేశ్వర స్త్రీపీఠ, సామకాంతు, మద్రాసు.

ధనవ్యయము లేని మీ దేశ సేవను.

పరిక్షించెడి ప్రకటనము.

ఆంధ్రభాషా పత్రికా చందాదారులకు
నోదరులారా! మీరొక గంటకాలము దేశ

సేవకై వినియోగపరచెదరా?

దేశ సేవ అసంకల్పితముగా నున్నది. ప్రస్తుతము
దేశాభివృద్ధికై అనేక విధముల పాటుబడుచున్న మనదేశ
భాషా పత్రికలు సర్వసాధారణముగా బాంధవ యథాస్థితియందు
న్నవి. అందుచే ఆ ప్ర, కృష్ణ, తదితర పత్రికల చందాదా
రులందరు ఫలాపేక్ష రహితముగా తమతోపాటు ఒకనూ

రిక చందాదారుని ఆయా పత్రికలకు చేర్చి పత్రికాధికారు
లను పోల్చిపాఠము పోయియున్నాను. ఎవరు ఎప్పుడు ఎవ
రిని చందాదారులగా చేర్చినది పాఠకులకు హెచ్చరికకు
గాను పత్రికాధికారుల వారికి తమ పత్రికలకును పోలిక
పగలరుగాన మీరు విజయదశమి మొదలు కొత్తవారిని చం

దాదారులగా చేర్చి బ్రాధితులు. స్వతంత్రమునామకము
మరునాడు. ఇట్లు విన్నవించు విధములు.
1807 ముప్పన చిన్న వీరాజు.

160 పుటలు పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును కాపాడుకొనుటకు బొంబాయి సా
భావికమైన కొన్ని విధముల అనుసరించుటకునే కల
గుచున్నది. ఈ ఉచితమునకు పుస్తకము ఆరోగ్యమున
మును కలగజేసి శరీరసాఫ్తమును దృఢపరచును, ఆ
యోగ్యుని ఇచ్చించును. ఈ పుస్తకము ఇతరముగా
నిలుచును. పోస్టుచార్జియు ఈ పుస్తకము కంటే
ము. వెంటనే ప్రాంతీకరము. (219)

వైద్యశాస్త్రము ముఖ్యకర్త గోవిందశా
ర ఆరోగ్యమును కాపాడుకొనుట, 1877 ప్రాంతీకరము

ఆరోగ్యభాగ్యము

దీనిని బొంబాయి సాఫ్తమును బట్టి జీవనాభివృద్ధి
యొందుటకు లభించును ఆ విశేషమునకు సంగ్రహము

1706 వైద్య విద్య

అది గ్రంథమును చదువుచు కొన్ని పాఠములు లేవు.

రాజు వైద్య నారాయణశాస్త్రి లేకవడి,
27, చీనాబాదు, మద్రాసు

తామర తైలము

డబ్బా 1-8 0-6-0. పోస్టుఖర్చులు వేటు.

మా కంపెనీ తామరమును అన్ని తామర

మందులనలెగాక మునుకుగా పనిజేయును. ఎటు

వంటి దురదకలిగిన పొడలుగాయుండినను కూడ

మూడుపూటలలో మా మందు మాన్యగలదు.

అమృతాంజనము దీని - బొంబాయి, మద్రాసు.